БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫН

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 232(5124)
Пятница
Ноябриин
22
1946 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Малшадай мүрысөөндэ үргэн далайса хэрэгтэй

Манай социалистическэ Эхэ орон өөрынгөө хүгжэлтын шэнэ үедэ ороод дайнаар һандаргагдаһан арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба саашадань хүгжөөхэ шэнэ Сталинска табанжэлээ бэелүүлжэ байна. Олон түмэн ажалшад энэ табанжэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эдибхитэйгээр оролсожо, үргэнөөр дэлгэрүүлнэ.

Советскэ хүнүүд болбол - социалистическэ байгуулалтын үнэн зүб ба шалгагдамал арга метод болохо социалистическэ мүрысөөе ажахын зорилгонуудые бэелүүлхэдээ ходо хэрэглэжэ байдаг гээшэ. Энэ мүрысөөн Эхэ ороноймнай тэмсэлэй бүхы үе шатада үлэмжэ ехэ ашата туһатай байһанаа харуулжа, ажалаймнай гол арга методынь болоо, манай оронной бүхы ажалшадай түрэл шухала хэрэгынь болоо. Социалистическэ мүрысөөн хэдэн миллион ажалшан ниитын ажалай эдибхи үүсхэл гаргадаг утаа ехэ моральна ба эмхидхэлхы хүсэн мүн. «Мүрысөөн хадаа олон миллион ажалшан ниитын эгэл ехэ **эдибхи зоригой үндэһэн дээрэ социализмые байгуулха коммунистическэ арга метод мүн»,**— гэжэ нүхэр Сталин хэлээ һэн.

Энэ арга методээр ажаллажа, манай республикын ажалшад ажахын ба культурна талаар ехэхэн амжалтануудые туйлаа. Шэнэ табанжэлэй эхилхэһээ хойшо социалистическэ мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрбэ.

Байгша оной январь һарада болоһон республикын түрүү малшадай зүблөөн хадаа республикын хүдөө ажахын гол һалбари болохо малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалтануудые туйлаһан малшадта олгогдохо **«Республикын эрхим малшан»** гэһэн нэрэзэргэ тогтоожо, иимэ хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэхын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхые уряалһан байгаа. Мүрысөөндэ хабаадаһан ходэн олон малшад, фермэнүүд ба колхозууд нилээд ехэ амжалтануудые туйлаһан ба туйлажашье байна. Жэшээлхэдэ, Закаменай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Цыренжит Раднаева 21 үнеэнһээ 22 тугал абажа, бүрин бүтэнөөр тэжээгээ. Зэдын аймагай «Улаан Үшөөтэ» колхозой адуушан Буда Дондоков 17 гүүнһээ 17 унагадые абажа, хоролтогүйгөөр үсхэжэ байна. Иимэ жэшээнүүд олон. Хэдэн олон колхозууд малажалые хүгжөөхэ 1946 оной гүрэнэй түсэбые дүүргээ.

Мүнөө республикын малшадай урда малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ тон харюусалгата зорилго табигданхай. Закаменай аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ артелиин колхознигууд малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө эмхидхэхын уряалтайгаар республикын малшадта хандаһан байгаа. Энэ уряалые дэмжэн, хэдэн олон колхозууд социалистическэ уялгануудые абаһан байха юм. Теэд, зарим нютагуудта адуу малай үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхын түлөө мүрысөөн энээгээр лэ хизаарлашаһан гү, үгышье һаа юрдөөшье мүрысөөндэ оролсоогүй байна.

Социалистическэ мүрысөөн хадаа гансал уялгануудые абалгаар дүүрэдэг бэшэ. Абаһан тэдэ уялгануудаа дүүргэхын хэрэгтэ бүхы ажалшадые хабаадуулха хэрэгтэй. Социалистическэ мүрысөөнэй гол удхашанарынь хадаа тэрээндэ ажалша ниитые олоорынь хабаадуулха ябадал болоно. Мүрысөөндэ хабаадагшадай ажалай дүнгые үдэр бүри гаргаха, мүрысөөнэй дүн тухай хананын газетэнүүдтэ, «дайшалхы хуудаһануудта», показателиин доска-нууд дээрэ саг үргэлжэ харуулжа байха, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо, тэдэнэй туйлаһан амжалтануудые бүхы колхознигуудай шадабари болгохо тон шухала. Партийна организацинууд хадаа малшадта саг үргэлжын туһаламжа үзүүлжэ, тэдэнэй абаһан уялгануудаа бэелүүлхынь тулада бүхы арга-боломжонуудые бии болгохо уялгатай.

Һаяхан ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй бюро болбол социалистическэ мүрысөөе ямараар хүтэлбэрилжэ байһан тухай ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой секретарь нүхэр Жалсабоной элидхэл шагнаад, энэ аймагта социалистическэ мүрысөөн һулаар дэлгэрүүлэгдээ, Иволгын айком хадаа социалистическэ мүрысөөе тон хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ гэжэ тэмдэглэһэн байна. Иволгын айком болбол шэнэ табанжэлэй түсэб тухай хуулиие колхознигуудай дунда үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, тэдэнэрэй политическэ ба ажалай дэбжэлтые үргэхын тула хүсэдөөр хэрэглэжэ шадаагүй. Партиин айком ба партийна эхин организацинууд мүрысөөнэй ябасые шалгаагүй, мүрысөөнэй түрүүшүүлэй дүршэлые тараагаагүй байна. Тиимэһээ тус аймаг ажахын политическэ бүхы кампанинуудай талаар гээгдэжэ ябана. Тиимэ дээрһээ партиин обкомой бюро хадаа ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой бюро ба нэгэдэхи секретарь Жалсабондо социалистическэ мүрысөөе үдэр бүри хүтэлбэрилхын, мүрысөөндэ бүхы коммунистнууд, комсомолецууд, эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд ба трактористнуудые хабаадуулхые хангахын эрилтэ табиба.

Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэлгэ хадаа мүнөө колхозуудай гол зорилго мүн. Мүнөө жэлдэ республика дотор үбһэ тэжээл багаар бэлэдхэгдэһэн байна. Тиимэһээ адуу малые тобир таргаар ондо оруулхын тула малай үбэлэй бэлшээриие зүбөөр эмхидхэхэ, бүхы аргаяа, иһангаяа мүнөө саһанай ехээр ороогүй байхада нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэжэ абаха ба үбһэ тэжээлээ зүбөөр гаргашалха һотой.

Малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ гээшэ хүнгэн хилбар хэрэг бэшэ. Эгээл тиимэһээ манай бүхы хүсые, бүхы арга-боломжонуудые энэ хэрэгтэ элсүүлжэ, малшадай дунда **«Республикын эрхим малшан»** гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Партийна организацинууд хадаа малшадай дунда агитационно ойлгууламжын хүдэлмэриие һайнаар табижа, малшадые мүрысөөндэ хабаадуулха ба социалистическэ мүрысөөе шадамараар хүтэлбэрилхэ харюусалгата зорилготой байна.

Гүрэнтэйгөө тоосожо дүүргээд, эрхим шанартай үрһэ хаана

Заиграйн аймагай «Улаан-Эрхирик» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Санжиев) гүрэндөө 264 центнер таряа, 270 центнер хартаабха, 120 центнер овощь тушааба. Мүн мяха, тоһо, үндэгэ тушааха түсэбүүдээ дүүргэнхэй.

Тус колхоз ерэхэ жэлэй тарилгада зорюулан 588 центнер эрхим шанартай шэниисэ ба овес, 700 центнер хартаабхын үрһэ хааһан байна.

Малдаа нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэнэ

Хэжэнгын аймагай, Дунда-Худанай сомоной, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой члецүүд адуу малдаа нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэжэ байнхай. Эндэхид хагла сабшаха, бургааһа мушэр суглуулха хүдэлмэридэ олоороо гаража, эмхитэйгээр ажаллана. Нүхэд Д. Дамбаев, Е. Боярскина гэгшэд энэ хүдэлмэридэ ябахадаа ажалай үндэр бүтээсэ харуулан, ондоо колхознигуудта үльгэр жэшээ харуулдаг байна.

Ш. Чимитдоржиев.

Улан-Удын деподо

Сталинска Конституциин хүндэлэлдэ түмэрзамашхидай мүрысөөн

Улан-Удын депогой паровозно машинистнарай дунда Сталинска Конституциин үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөн үргэдэжэ байна. Бүхы парк дотор паровозуудай ябалга ноябриин 16—17-ой үдэрнүүдтэ дунда жэшээгээр сүүдхын 427 километр гү, нормоһоо 38 километр үлүү ябаһан байха юм.

Машинист Пушечкин эрхим результадуудые туйлана, гэбэл рейсдэ ябаха бүхэндөө замдаа час хахад ба 2 час хүртэр сагые алмана.

Машинистнууд Масиак, Щербаков, Кашкин гэгшэд товарна поезднуудые пассажирска поезд шэнги түргэнөөр ябуулнад.

Поездной диспетчер нүхэр Плюснин поезднуудые ябуулгые һайнаар эмхидхэнэ. Тэрэнэй халаан соо бүхы поезднууд саг соогоо үдэшэгдэжэ, расписаниин еһоор замдаа ябадаг байна.

Плюснин болбол ноябриин 17-до ашаа тээлгэ ба буулгалгые түргэн эмхидхээ. Энэ ябадалдань станциин дежурна Старовойтов ба составительнууд Шмелев ба Серебренников гэгшэд тэрээндэ ехээр туһалбад. Эдэнэрэй үнэн сэхээр ажаллаһанай ашаар энэ сүүдхэдэ ашаа буулгалга 36 вагоноор үлүүлэн гүйсэдхэгдэһэн байна.

М. Я. Толкач,
Узелай парткомой секретариие орлогшо.

Түрүү цехүүд ба түрүү хүнүүд

Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй сог залиие үргэн далайсатайгаар бадаруулһан түмэрзамай Улан-Удын депогой түрүүшүүлэй зэргэ олошоржо байна. Һүүлэй мэдээгээр эдэнэрэй тоо 233 хүн болоо. Слесарь Гордеев нормоео 207 процент, токарь Киселев—202, котельщик Паршинков—205, литейщик Понамарев 209, электросварщик Ладыгин—236 процент гэхэ мэтээр жэлэйнгээ даалгабаринуудые гүйсэдхэбэд.

Эдэнэрэй эршэтэйгээр ажаллаһанай ашаар жэлэйнгээ программые үлүүбшэлэн гүйсэдхэһэн цехүүд бии байна. Жэшээлхэдэ, подъемочно цех 208 процент, инструментальна цех—198,5, механическа цех—180, котельно цех—195,9 процент гүйсэдхэбэ.

Мүрысөөн үргэлжэлһөөр

Октябриин һайндэрэй урда тээ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн Улан-Удын депогойхидой дунда улам ехэ эршэтэйгээр үргэлжэлһөөр.

Ноябрь һарын түрүүшын хахадта мастер Николаевай хүтэлбэрилдэг котельнэ цех хахад һарынгаа даалгабариие 213 процент дүүргэжэ, түрүү ажалаараа эрхимлэнхэй. Хоердохи һуурииe мастер Котлинкиин хүтэлбэрилдэг цехын хүдэлмэришэд эзэлээ.

Мүн мастер Кихогой хүтэлбэрилжэ байгаа инструментальщигууд хахад һара соо даалгабряа 187 процент дүүргэһэн байна.

Магтаалтайгаар хүдэлмэрилнэ

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын улаан тугые абахадаа, Баргажанай аймагай финансова таһагай албахаагшад үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхые найдуулһан байна. Тиин, хүдөө ажахын алба налог суглуулын, эд зөөри страховалалгын болон мүнгэ таталгын талаар дүрбэдэхи кварталай түсэбүүдые Сталинска Конституциин һайндэр хүртэр 110 процент дүүргэхэ уялга абаа.

Тус финансова таһагай налоговой агент нүхэр Н. Г. Терентьева гэгшэ III кварталда хүдөө ажахын налог суглуулгые 120 процент, олзын налог 100 процент, страховани—150 процент дүүргэжэ, магтаалтайгаар хүдэлмэрилнэ.

И. Спицын.

ЭРХИМ ХАЛААН

Үглөөгүүр эртэ буурал хүхэ унаяр манан тунажа, тэрэнэй дундуур хүхюун баяртай хүнгэн гэшхэдэлтэй, эдир залуухан хүбүүд басагад зүг зүгһөө яаралтатайгаар алхалалдана.

Улан-Удын № 12 фабрично-заводской һургуулиин газаа тала элдэб үнгын плакадуудаар, түүдэн дээрэнь Ленин-Сталинай портредүүдээр шэмэгдэһэн һайндэрэй түхэл шарайтай. Эндэ суглараһан үхибүүд зугаа наадаар шууяна. Ямар мэргэжэл шудалхаяа ярилдана. Миша—дархан, Федя—штукатурщик, Ваня—пеэшэншэн, Митя—шулуушан боложо, шэнэ Сталинска табанжэл соо фабрика, завод, һургуули, больница болон клубуудые барилсаха кадрнууд болохо юм.

Училищын дирекци ба багшанар шэнэ жэлэй һуралсалда хүсэн түгэсөөр бэлэдхээ. Һурагшадай хамтын байранууд заһагдаһан, будагдаһан, угаагдаһан, уужам ехэ комнатанууд хадаа хүхюун залуу байралагшадаа хүлеэжэ, гэрэлтэн толоржо байгаа.

Хүн бүхэндэ сэбэр сагаахан простыня ба шэнэхэн сэмбэ хушалтатай койконууд жэрылгэн табигданхай. Эдеэ хоолойнь гэрнүүдшье эрхим һайн ба болбосон түхэлтэй. Һурагшадай мэшээлэйнгээ һүүлээр культурнаар ба хүхюун баяртайгаар амарха улаан булан бии. Эндэ радиоприемник, хүгжэмэй инструментнүүд, шатар дама, элдэб номууд табигданхай.

Мүн элдэб түхеэрэлтэнүүдээр ба зэр зэмсэгүүдээр элбэг мастерскойшье эндэ бии. Эдэ бүхы гэр байранууд үбэлэй хүйтэндэ бардамаар хүрэхэ түлеэ залһаар хангагдана.

Училищын директорые политическэ талаар орлогшо Николай Константинович Кухмазов гэгшэ үйлэдбэриин һуралсалай эхилхэтэй дашарамдуулан һурагшадаа амаршалжа Эхэ оронойнгоо ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ хэрэгтэ ажаүйлэдбэридэ ба социалистическэ барилгада залуу кадрнуудай ямар ехэ үүргэтэй байһан тухай һонирхолтой ба тодорхой хөөрэлдөө хэжэ, һайнаар ба эрхим һайнаар һурахые уряалба.

Энэ училищын үйлэдбэриин һуралсал нэгэ жэл соо үргэлжэлхэ юм. Эндэ Сталинска табанжэлэй алдар суутай барилгашадай зэргэдэ жагсаха мэргэжэлтэд бэлэдхэгдэжэ, аба ба аха хүдэлмэришэдэй эрхим һайн халаан болохо байна.

Б. Дансорунов.

Паровоз-бүтээлгын заводто

Заводой сантехникын коллектив соо паровой түлилгын слесарьнууд Юрков, Костовецкий, Голубинец гэгшэд бролдосотой ажалаараа илгараа. Эдэнэр ажал дээрэ үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа, октябрь һарынгаа даалгабариие 200 процент гүйсэдхэһэн байна.

Мүн тэрэшэлэн нүхэр Некрасовай хүтэлбэрилдэг слесарна бригадын коллектив октябрьска даалгабаряа 185 процент дүүргээ.

С. Черненко.

* * *

Тендерно-цехын стахановецууд Сталинска Конституциин үдэрые ажалай габьяагаар угтахын түлөө тэмсэнэ. Нүхэр Карноуховой хүтэлбэрилдэг бригадынхид „СО" сериин шэнэ паровозой детальнуудые бүтээлгэ дээрэ хүдэлмэрилдэг юм. Тиин, тэдэнэр үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо 230 процент хүртэр дүүргэнэ.

Тэрэшэлэн нүхэр Ивановой хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив үдэрэйгөө даалгабариие 300 процент хүртэр гүйсэдхэжэ мүрысөөндэ түрүүлэн ябана.

А. Коратаева.

* * *

Модельнэ цехын слесарьнууд Крахмальников, Злочевский гэгшэд шэнэ Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэл—1946 оной ажалай даалгабариие болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэхын түлөө мүрысэжэ хүдэлмэрилһөөр үнинэй. Тиин, тэрэнэй ашаар үнгэрһэн 10 һарын туршада жэлэйнгээ ажалай даалгабариие дүүргэбэ.

Мүн слесарьнууд Вертиховский, Шулунов гэгшэд ноябриин 5 хүртэр хоёр жэлэй нормые гүйсэдхөө. Мүнөө тэдэ нүхэд үдэр бүри хоёр—гурбан ажалай нормо дүүргэжэ байна.

И. Очиров.

* * *

Тендерно-колесно цехын коллектив ажалай баатаршалгын эрхим жэшээ харуулна.

Жэшээлхэдэ, токарьнууд Степан Казуев, Андрей Жавский гэгшэд үдэр бүхэндэ 2—3 нормонуудые үгэнэ.

Залуу токарь Василий Степанец гэгшэ өөрынгөө нормые үдэр бүри үлүүлэн дүүргэжэ, хуушан мэргэжэлтэдһээ зайханшье гээгдэнэгүй.

Ажалдаа эдибхи зоригтойгоор хүдэлмэрилдэг токарь Е. Семенов гэгшэ халаан бүридөө хоёр нормо дүүргэнэ.

Цехын токарьнуудай туйлаһан амжалтанууд социалистическэ мүрысөөнэй туг доро стахановскаар хүдэлмэрилһэнэй ашаа үрэ мүн.

Манай корр.

Арһа, нооһо тушаалгаар жэлэйнгээ түсэб гүйсэдхэбэ

Байкало-Кударын „Заготживсырьегой" Гүрэнэй ондатрын ажахын коллектив октябриин һайндэрэй урда тээ ангай ба малай арһа алдахэлгаар жэлэйнгээ түсэбые гүйсэдхэһэн байна гэбэл: ангай арһа тушаалгаар 113 процент, омо малай арһаар—140, жэжэ малай арһаар—104, нооһоной талаар—106, гүрэндэ худалдан абалгын талаар 287 процент гүйсэдхэбэ.

Коллектив оолоол түсэөө болзорһоо урид гүйсэдхэһэнэйнгээ түлөө кожевеннигуудай союзай ЦК-гэй ба „Заготживсырьегой Бүхэсоюзна нэгэдэлэй һайшаалда хүртэбэ.

Ильичын лампочканууд носоогдобо

Заиграйн аймагай «III Интернационал» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Базаров) электродинамо тодхожо агуухэ Октябрьска Социалистическэ революциин XXIX-дэхи ойдо электричествын гэрэлтэй болоод байгаа. Гадна, колхоздоо клуб шэнээр бариһан ба тэрээндээ 2 мянган түхэригэй культурна хэрэгсэлнүүдые худалдан абажа, доторхинень ураһайханаар найруулан шэмэһэн байха юм.

Тус колхозой агитаторнууд нүхэд Д. Петраков ба К. Халтаков гэгшэд колхознигуудай дунда газетэнүүдые уншажа, парти ба правительствын тогтоол заабаринуудтай колхознигуудые танилсуулха политическо-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа эхилээ.

56 морин абтахань

БМАССР-эй нютагай ажаүйлэдбэриин Министерство болбол Приморско хизаарһаа эльгээгдэһэн 56 моридые абахаар хүлеэжэ байна. Эдэ морид хадаа нютагай ажаүйлэдбэриин предприятинуудта хубаагдажа үгтэхэ юм.

Малша үбгэнэй үгэ

Заиграйн аймагай „Улаан Эрхирэг" колхозой мал адуулагша 60 наһатай үбгэн Бадимба Ганжуров иигэжэ хөөрэбэ:

—Зунай үедэ хоёр хүн 400 үлүүтэй мал адуулагша һэмди, мүнөө би 200 толгой мал адуулжа ябанаб. 12 жэл соо мал адуулжа ябахадаа нэгэшье толгой мал үхүүлһэн гү, шонодо эдюулһэн ябадал һамда байхагүй.

Бэлшээриин участогуудые ээлжэлүүлэн зүбөөр хэрэглэхэ ба малаа саг соонь уһалха гээшэ ехэ шухала байха юм. Гэбэшье, мал уһалхын талаар али олон бэрхэшээлнүүд ушардаг байна. Юундэб гэхэдэ, уһалууриин газар үгы дээрэһээнь малаа Үдэ абаашажа, соолго сооложо уһалдагби. Тиихээ малаа бэлшээриһээ оруулхаһаа урда соолгоёо сооложо бэлэдхээд бусадаг байнаб, ушарынь хадаа мүльһэнэйнь нимгэнээр хүрэхэ байна.

Колхозой ажабайдалые улам саашань хүгжөөхэ тухай парти ба правительствын заабаринуудые саг үргэлжэ һинажа ябадагби. Энэ сэсэн мэргэн заабаринуудыень бодото хэрэг дээрэ үнэн сэхээр бэелүүлжэ, мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые манай колхоз ябашье дүүргэхэ ба үлүүбшэлэн дүүргэхэ уялгатай гэжэ үбгэн Бадимба хөөрэнэ.

Ж. Д. Гомбоин.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые шалгаха рейд

Хэжэнгэ голой урда баеар Хурьгад горхые зубшуулан түхеэрэгдэһэн „Комсомол" колхозой малай байранууд баржылдан харагдана. Тэрэнэй эгээн саадахадань гаража ошоходо, атар тарган адуун һүрэг тэргэтэй хүнүүдэй ябахые харамсаараа һөөргэ оруугаа хөөрсэгэнэлдэн һүрэглэжэ байба. Энэ хадаа Цыдыпой Цыренэй харадаг шэлдэгүүд болоно.

Тэндэһээ бусажа ябахадамнай бусалма халуун ажалаараа буусхоройгоо заһажа байһан колхозой малшад шэнээр эмхидхэгдэһэн гүүртын малай шэнэ далнуудые шалбэһэ үрмэһөөр хушажа байбад. Тэндэхи хуушан байранууд бултадаа дулаалагдажа, шабхэ шабааһаниинь сүм сэбэрлэгдээ.

Энэ колхозой эбэртэ бодо малай байранууд гол түлэб бэлэн болов, кой. Тиигэбэшье, эдэ байрануудай дэргэдэ үбһэн шэрэгдээгүй байһаар.

Хоёрдохи бригадын, мүн Толгойн эрын болон 1-дэхи гүүртын хонидой байранууд задагай, заһабари ехэтэйнүүд байшоо. Хурьгадай байрануудай сонхонууд шэлгүй, пеэшэнгүүдынь шэрэмгүй, зарим пеэшэнгүүдынь ехэ заһабаритай байба. Мүн жэжэ малнуудай байранууд сэбэрлэгдэжэ сагаадагдаагүй байха юм.

„Комсомол" колхоз мүнөө жэл 3000 тухай мал ондо оруулха б[illegible]на. Тэдэнэй тэжээл гэхэдэ, оройлоо 9000 гаран центнер үбһэгэй. Мүнөө морин 3 тармуур поли лэрэ гаргаад, үрмэһэ, хамхуул болон хагда тэжээл суглуулжа байхаһаа гадна, гар хажуурнуудые табижа, али болохо аргаараа малдаа тэжээл бэлэдхэжэ б[illegible].

Малажалдаа эрхим хүнүүдые т[illegible] бижа, үбэлжэлые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ т[illegible] колхозойхид шухала анхаралаа хандуулаагүй. Колхозой адуу мал дэйнай хэтүү шанга ж[illegible]нүүдтэ хоронгүй, үдэжэ, олон жо байһан тула малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ дүүрэн дүй дүршэлтэй болоһон малшад эн[illegible] олон.

„Комсомол" колхозойхидой з[illegible] р[illegible]лго хадаа байһан дутуунуудаа баранинь зайлуулжа, бэлшээрэ харуу һые бии бүхы аргаараа эмхидхэн, малаа тобир тарганаар үбэлжүүлхэ ябадал болоно.

Селькоррой рейддэ хабаадагшад: Н ЦЫБЕНОВ. Б. ЖАМЬЯНОВА—колхозой парторг, М. БАЗАРЖАПОВ,—шалгалтын комиссиин член

АЖАҮЙЛЭДБЭРИИН РАЙОНОЙ КОММУНИСТНУУД ЮУ ГЭЖЭ ХЭЛСЭЭБ

(Заводской районой II партийна конференци дээрэһээ)

ВКП(б)-гэй райкомой парткабинет соо 171 делегат суглараба. Эдэнэр районно партийна организациин эрхим коммунистнууд мүн. Тэдэнэй дунда СССР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд, хэдэн олон суута стахановецууд, партийна, советскэ ба профсоюзна хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд байлсана. Тэдэнэй олонхинойнь үбсүүн дээрэ орден ба медальнууд яларна.

1945 оной апрель һараһаа хойшо партиин райкомой хэһэн хүдэлмэри тухай элидхэл тус райкомой секретарь нүхэр Телешков хэбэ. Районой нэгэдэхи партийна конференциин болоһонһоо хойшо тус районой партийна эхин организацинууд партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэринүүдые үргэнөөр ябуулаа.

Тоосоото үе соо 12 эхин организаци шэнээр байгуулагдаа. Гансахан 1946 оной 10 һара соо 379 эрхим түрүү хүнүүд партида абтаһан байна. Ажахын ба политическэ удхашанартай хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ эдэ залуу коммунистнууд хадаа ВКП(б)-гэй райкомой түшэг тулгууринь болоһон ба боложошье байна.

—Заводской район хадаа республикын ажаүйлэдбэриин районуудай эгээн томохон районинь болоно. Манай район соо паровоз-бүтээлгын, гүрэнэй заводууд болон бусад хэдэ-хэдэн томо предприятинууд бии,—гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. Тус районой «Металлоширпотреб» завод 1946 оной 10 һарынгаа үйлэдбэриин түсэбые 118 процент дүүргэһэн байна. Дээдэ-Березовкын кирпиисын завод түсэбөө 126 процент дүүргэбэ. Агуу ехэ Октябриска социалистическэ революциин XXIX жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эндэхи олонхи ажаүйлэдбэриин предприятинуудай коллективүүд оролсожо, үйлэдбэриингөө түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаһан байгаа.

Гэбэшье, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ, тэрэнэй үндэһэн эгээ ажалай үндэр бүтээсэнүүдые үйлдэхэ, бүтээн гаргаһан продукцингаа үнэ сэнгые химдаруулха эхэ мэтын шухала асуудалнуудта зарим партийна организацинуудай ло тэдыгээр ханладаг дээрэһээ заалгабарита түсэбэ хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байһан предприятинууд байна юм. Жэшээлхэдэ, гүрэнэй завод үнгэрэгшэ 10 һарынгаа үйлэдбэриин программые абайхан эхэ 76,6 процент, паровоз-бүтээлгын завод—97,7 процент, Промбыткомбинат—90 процент дүүргэжэ байна. Паршэлэн № 2 хлебозаводой үйлэдбэриингөө программые үргэжэ талаар гэгдэжэ ябана.

Нүхэр Телешковой тоосоото илдхэл түшаа 23 хүн үгэ хэлэбэ. Эдэнэр хадаа шүүмжэлэлгэ бурыгөө шүүмжэлэлтые нүтэздэгүй илгаар хэжэ, партиин райкомой кал-ябуулгада байһан ехэхэн түү дунда зүйлнүүдые элирүүлбэд. Тэндэхи зарим партийна эхин организацинууд хадаа залуу коммунистнуудые политическэээр хүмүүжүүлхэ тушаа хангалтагүй хүдэлмэри хэһэниинь конференци дээрэ элирүүлэгдэһэн байха юм.

Тэрээнһээ гадна коммунистнуудай политическэ һуралсал тон хангалтагүйгөөр табигдаһан байгаа. Үдэшын политһургуулинуудай, политкружогуудай хүдэлмэри түсэбэй еһоор ябуулагданагүй. Ажахын эмхи зургаануудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд коммунистнууд нүхэд Бердников, Ботобов болон бусадай өөһэдынгөө идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлдэггүй. ВКП(б)-гэй Устав хазагайруулжа ябадаг тухай партконференциин делегат нүхэр Панов шүүмжэлэн хэлэбэ. Политһургуулинуудые хүтэлбэрилхэ гэжэ ВКП(б)-гэй райкомоор томилогдоһон коммунистнууд нүхэд Кулеша ба Огиров гэгшэд занятидаа һайнаар бэлэдхэл хэдэггүй дээрэһээн, Ленин ба Сталинай һургаалые хазагайруулжа заадаг байна. Жэшээлхэдэ, нүхэр Огиров гэгшэ «Империализм капитализмын дээдэ шата гэхын оронда «Капитализм—империализмын дээдэ шата гэжэ хүүхэлаг байна.

Теэд, ВКП(б)-гэй райкомой пропаганда ба агитациин таһагай хүдэлмэрилэгшэд энэ байдалые мэдэжэ байбашье һаа, саг болзоп соонь заһаагүй байха юм. Тэрэшэлэн партиин райкомой эмхидхэлэй-инструкторска таһагай хүдэлмэрилэгшэд партиин дотоодой хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа хангалтагүй хүдэлмэри хэнэ гэжэ конференциин делегадууд шүүмжэлбэ.

Мүн районой прокурор, коммунист нүхэр Козлов болбол хүүли бусa ябадалнуудтай эрид шүүд тэмсэхын оронда өөрөө гүрэнэй жаяг зааһам будуулигаар эбдэжэ, саг үргэлжэ архидажа ябадаг байна. Социалистическэ зөөриие нарин нягтаар сахиха, гүрэнэй зөөри хоршоолдо һатанзан ба гамгүйгөөр хандадаг хүнүүдтэй районой милициин хүдэлмэрилэгшэд хатуу шанга тэмсэл хэжэ шадаагүй байна гэжэ конференци шиидхэбэри соогоо тэмдэглэбэ.

Тус конференци дээрэ ВКП(б)-гэй Улан-Үдын Горкомой секретарь нүхэр Култышев үгэ хэлэжэ, партиин райкомой хүдэлмэридэ байһан дутуу дундануудые шүүмжэлхэ зуураа энэ дутуунуудые усадхаха талаар дэлгэрэнгы заабаринуудые үгэбэ. Конференци болбол партиин райкомой практическа хүдэлмэриие хангалтатай, политическэ линиие зүб гэжэ тоолоод, зүбшэн хэлсэһэн асуудалнуудаар дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаба.

* * *

Конференциин һүүлээр болоһон ВКП(б)-гэй райкомой нэгэдэхи пленум болбол эмхидхэлэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ. Партиин райкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр Коробов, хоёрдохи секретаряар нүхэр Телешков ба кадрнуудые эрхилхэ секретаряар нүхэр Ножкин гэгшэд һунгагдаба.

Д. Гунзынов.

НАУЧНО-ШЭНЖЭЛЭЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИНҮҮД

Хони олоор түрүүлхэ арга

Зооветинститудай һургагшанар саг үргэлжэ научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулжа байдаг юм.

Жэшээлхэдэ гестологическа кафедрые даагша нүхэр Вениамин Яковлевич Суетин болбол хонидһоо олон түл абаха аргые бэлэржэ научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулаад, тэрээн түшаагаа ном бэшэжэ һаяхан дүүргэбэ. Социалистическэ малажалые үргэнөөр хүгжөөлхэ хэрэгтэ түйлай ехэ удхашанартай ба тон һонирхолтой энэ хүдэлмэринь гансахан лэ ном дээрэ бэшэгдээд байна бэшэ. Энэ болото хэрэг дээрээ бэелүүлэгдэжэ захалаа. Недондо Торшин аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой зоотехник Гуржапов нүхэр Суетинэй олоһон аргаар 37 толгой эхэ хонидые ороондо оруулһан юм. Тэдэнһээ энэ жэлдэ 71 хурьга абаһан байна. 37 хонидой нэгэниинь дүрбэн хурьга, 5-ниинь гурба-гурбан хурьга, 22-ынь 2-2 хурьга түрэһэн байна. Энэ жэлдэ Юреэгэй племхоз болбол Сэлэнгын аймагай колхозуудаар энэ арга методыень үргэнөөр дэлгэрүүлжэ захалаа.

Хонинойшэнэ үүлтэр бии болгохо тухай

Энэ институдай мал үсхэбэрилэлгын кафедрын гестологическа, биологическа-химиин, малай тэжээл бэлэдхэхэ ба адуу малые зүб гуримаар эдеэлүүлхэ хэрэгые эрхилхэ кафедрнуудай научна хүдэлмэрилэгшэд 1947 оной январиин нэгэнһээ эхилжэ өөрынгөө туһалбариин ажахы дээрэ научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулжа эхилхэнь.

Тэдэнэр болбол ашаг ехээр үгэхэ шэнэ үүлтэртэ хонидые бии болгохо гэһэн зорилго урдаа табинад.

Шэнэ аргаар сернэ кислота гаргалта

Тус институдай химиин кафедрые даагша нүхэр Георгий Васильевич Иванов шэнэ аргаар сернэ кислота гаргаха тушаа ехэхэн научна хүдэлмэри хэжэ һаяхан дүүргэбэ. Энээнһээ урда сернэ кислота гаргахада эрхэ бэшэ платинова католизатор хэрэглэгдэдэг байгаа һаа, мүнөө тэрэ католизатор хэрэглэглэхээ болинхой. Энэ аргань манай ажаүйлэдбэридэ үргэнөөр хэрэглэгдэдэг сернэ кислотагай үнэ сэнгые нилээд хүнгэн болгохо юм.

Һургагшэнарай хүдэлмэринүүд хэблэгдэ энь

Институдай һургагшанарай бэшэһэн научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдэй гурбадахи том бэлэн боложо, хэблэлдэ үгтэбэ

Е. Ринчинова.

Мульһэн дорсһоо загаһа барилга

Кабанскын аймагай артельнүүд загаһа барилгые шадамараар эмхидхээд, гүрэндөө элбэг ехэ загаһа үгэжэ байнад. Карл Марксын нэрэмжэтэ артель 242 центнер «Красный партизан»—258 центнер загаһа бариба. Мүнөө үедэ эдэ артельнүүд мульһэн дороһоо загаһа барилгые эрхилжэ байна.

Малай үбэлэй адуулгые зүбөөр эмхидхээ

Үбэлэй бэлшээри хадаа республикын олонхи, илангаяа бэлшээриин ууһам тайга аймагуудаар хэзээдэашье үргэнөөр хэрэглэгдэжэ байһаниинь мэдээжэ. Гэбэшье, үбэлэй бэлшээрииие гуримтайгаар хэрэглэхын түлөө онсо анхарал табидаггүй колхозууд мүнөө хүртэр олон байха юм. Иимэ ушар дээрэһээ үнгэрэгшэ үбэлэй үедэ зарим колхозууд малаа ехээр турааһан ба үхүүлһэн баримтанууд гараа һэн. Энэ хадаа гол түлэб үбэлэй бэлшээриие зүбөөр бэлэдхэхэ эгээл юрын хэмжээнүүдые хэрэглээгүй, малаа бүлэг бүлэгээр таһалхала бүрүүлгаар хубааралһан, тэжээлэй шухала запас байгуулжа шадаагүй дээрэһээ болоһон байха юм.

БЭЛШЭХЭ МАЛЫЕ БҮЛЭГ БҮЛЭГӨӨР ТАҺАЛХА

Адуулганда гаргаха һүрэг малаа зүбөөр гүүртэлхэ ябадал угаа ехэ удхаш нартай болоно. Нютагай үүлтэрэй малые ба метисүүдые бэлдэө бэлшээхээр таһалха ёһотой. Ехэ хонидые—400-500 толгой, жэжэ хонидые—500-600 толгой, эрэ хонидые—600-700 толгой гэхэ мэтээр хубаарилан таһалха хэрэгтэй. Жэжэ хонидые хубаарилан таһалхадаа тэдэниие дахуулжа бэлшээхэ наһа гүйсэһэн 100 толгой эрэ хонидые тэдэнтэй холибол һайн байдаг.

Эбэртэ бодо малай гүүртэнүүдые эмхидхэхэдээ эрэ эмын илгаа ба наһыень хараха хэрэгтэй. Хүдэлмэриин сарнуулые, түрэхэ сагайнгаа хоёрдохи шатада ороһон үнеэдые, жал болоогүй тугалнуудые һайн үүлтэрэй бухануудые үбэлэй бэлшээридэ гаргажа болохогүй. Эбэртэ бодо малай гүүртэнүүд иимэ хэмжээтэй байха ёһотой габал: үнеэд—100 толгойһоо дээшэ бэшэ, жэжэ мал 200 толгой хүрэтэр болоно.

Адуун һүрэгүүдые гүүртэлхэдээ хээрын бэлшээридэ ябадаг һүрэг адууһаа бүридэхэ болоно. Тэдэниие зүбөөр бэлшээхын түлэдэ томо адуу—100—150 толгой, жэжэ адуу—100 толгой тоотой оор таһалжа түсгаар адуулха хэрэгтэй. Мүн хүхүүли гүүдые унагадтайнь хамта адуулха шухала.

Үбшэн гү, али холо ябажа шадахагүй, дундаһаа доошо хүшэ шадалтай мал үбэлэй бэлшээридэ сүлөөлэгдэхэ ёһотой. Эдэ бүхы малые түсхай гүүртэ болгон абажа, дулаан байрада байлгаад тэжээхэ болоно.

ДҮРШЭЛТЭЙ МАЛШАДЫЕ ШЭЛЭН ОЛОХО

Бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ бүхы мал а бэрин бүтэнээр үбэлжүүлхэ гэһэшэ бэлиг дүршэлтэй хочиноод, адуушад ба үхэр адуулагшадай эд бэитэй шударгуу ажал дээрэһэ болохо байна. Иимэ, тэдэниие томилон олохо асуудалда шухала анхарал табиха хэрэгтэй. Энэ асуудалые хараад и абалсажа, колхозой правлени хэдэн малаа үбэлэй бэлшээридэ адуулжа харууһалха саг үргэлжын түсхай бригада эмхидхэжэ, дүршэл һайтай бригадирнуудые табиха уялгатай. Бүхы малай тарган туранхаень, мүн байра байдал ба бусад хэрэгсэлнүүдыень тодоор зааһа бэг зохёожо, тус бригадын харюусалгада үгэхэ болоно. Эдэ бригадын бригадирынь аймагай малажалай таһагаар баталагдаһан байха ёһотой. Тэдэниие АЖО-гэй мэдэлгүйгөөр хүдэлмэриһөөнь гаргажа ба ондоо хүдэлмэридэ оруулжа болохогүй. Малаа үбэлэй бэлшээридэ бэлшээжэ харууһалха бригаданууай состав гэхэдэ, эбэртэ бодо малай гүүртэдэ—3 хүн, хони ба ямаанай гүүртэдэ—3—4 хүн, һүрэг адуунда 4 хүн байха болоно. Эдэнэр хадаа гэр байра, дулаан хубсаһа ба бусад хэрэгсэлнүүдээр дүүрэн хангаһан байха ёһотой.

БЭЛШЭЭРИИН ДЭРГЭДЭ ДУЛААН БАЙРА ТҮХЕЭРХЭ

Бэлшээжэ ябаһан малаа һүниндөө харууһалхын түлөө дулаан хушалтатай байра, мал эдеэлүүлхэ хашаа хоройнууд түхеэрэгдэһэн байха ёһотой. Гадна, үбэлэй үедэ малаа байлгажа харууһалхалаа үбшэн малай байха түсгаар байрануудые бариха ба малай хэбтэридэ хэрэглэгдэхэ һоломо, сохир бэлэдхэхэ хэрэгтэй.

УҺАЛУУРИДА ОНСО АНХАРАЛ ТАБИХА

Малаа бэлшээжэ байхадаа саг соонь уһалха гээшэ тон шухала. Малые үбэлэй үедэ үдэшэ гэхэ гү, али сүүлхэ соо хоёр дахин уһалха ёһотой. Тиихэдээ садхалан байхадань уһалха ушартай, юундэб гэхэдэ үлэсхэлэн байхадань уһалхада хүйтэ эбжэ дотоо үблэхэ ба бусад элдэб үбшөөр үбшэлжэ болохо юм.

БЭЛШЭЭРИИЕ ЗҮБӨӨР ХЭРЭГЛЭХЭ

Эбэртэ бодо малда үндэр хагдатай, саһаар бага бэлшээри, ахамалда—һаан хагдатай дүтэ шададай участогуудые таһалжа үгэхэ хэрэгтэй. Хонидто саһа багатай, тала газарай бэлшээриие хэрэглэхэ шухала. Хужарта лугаа, хүүлэй талын участогуудые хонинаар хэрэглэдэг байха юм. Хонид ба ямаалай бэлшээриин газарай саһан 7—10 сантиметрһээ зузаан ба жэһэ болохогүй.

Үбэлэй бэлшээриин талмайнь нэгэ толгой адуунда—8—10 гектар, бодо малда—7-8 гектар, хони ямаанда—2-3 гектарһаа доошо бэшэ байха ёһотой.

Үбэлэй түрүүшын хахал гэхэ гү, али саһа орожо, хүйтэн болоогүй үедэ холын бэлшээринүүдые хэрэглэхэ шухала. Дүтэ шадар бэлшээриин участогуудые үбэлэй шанга хүйтэн январь ба февраль соо хэрэглэхээр үлөөхэ ушартай. Иитэн ба шэнгэн хагдатай участогуудые хүйтэн болохоһоо урда тэдэ гү, али хабар болоһоно, саһанай хайлаһан хойно хэрэглэхэ ёһотой. Хада гүбөө газарай бэлшээринүүдые үгы дулаан үдэрнүүдтэ хэрэглэхэ, үбэлэй хүйтэн, һалхитай үдэрнүүдтэ малаа адуулхадаа һалхи халхалһан участогуудые хэрэглэхэ шухала.

ЗАПАС ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭХЭ ТУХАЙ

Үбэлэй сагта малаа байрадань эдеэлүүлхын түлөө бүдүүн тэжээлэй запас иимэ хэмжээтэ гаргахаа габал: нэгэ толгой адуунда—8 центнер, эбэртэ бодо малда—6 центнер, хони ямаанда—1 центнер үбһэ бэлэдхэхэ болоно. Энэ үбһөө мал эдеэлүүлхэ газарта зөөжэ, колхозой правлениин тогтооһон түсэбэй ёһоор гаргашалха хэрэгтэй.

Адуун һүрэгые бүхы үбэлэй үедэ, бүхэли сүүдхэ соо бэлшээридэ ябуулжа харууһалха ба гансахан һалхин шуурган, ехэ хүйтэн үдэрнүүдтэ тэдэнэй үбшэлхэ ба тураха янзатай болоо һаань, үбһэ тэжээл үгэхэ хэрэгтэй. Бодо мал, хони ба ямаадые гансал үдэрэй сагта бэлшээжэ, һүни болоходо хушалтатай дулаан байрада оруулжа, бэлшээридэ гаргахаһаа урда бага зэргээр бүдүүн тэжээл үгэхэ ёһотой. Эбэртэ бодо мал ба хони ямаадые үглөөнэй хүйтэн ба шуурган һалхитай байхадань бэлшээридэ гаргажа болохогүй.

Малайнгаа ехээр туража эхитбэл, шэмэ ехэтэй бүдүүн тэжээл эдюулхэ ба зарим сагтань бэлшээридэ гаргангүй байрадань харууһалха шухала.

Үбэлэй үедэ малда дабһа ба харгаабхын хальһа үгэхэ гээшэ угаа ехэ удхашанартай байха юм. Һарата соогоо 6—8 дахин дабһа ба харгаабхын хальһа үгэхэ, зүгөөр эрэниие үдэшэлэн уһалһанайнгаа урдада үгэбэл һайн байха юм.

А. Виноградов,
БМАССР-эй малажалай Министерствын ахалагша зоотехник.

Республикын һургуулинуудые паспортизацилха тухай

«Эхин, долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудые паспортизацилха тухай» РСФСР-эй гэгээрэлэй Министрын 1946 оной сентябриин 24-эй захиралтын еһоор БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет республикын һургуулинуудые паспортизацилха тухай тогтоол һаяхан гаргаба.

Энэ тогтоолой еһоор 1946 оной ноябриин 15-һаа 1947 оной январиин нэгэн хүртэр республикын эхин, долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудай паспортизаци үнгэргэхые БМАССР-эй гэгээрэлэй Министерство (нүхэр Цыганков) уялгалагдаба.

Гадна, эхин, долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудта паспортизаци үнгэргэхэ али бүхы гаргашануудта 70 мянган түхэриг һомологдохо болобо.

Малай үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхэ ябадал хамагай шухала зорилго

★

Ч. Д. ДОРЖИЕВ, ВКП(б)-гэй Хэжэнгын айкомой секретарь

★ ★

Дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй сэб соо адуу малай тоо толгойе лээдгүй олошоруулан, тэдэнэй ашаг шэмые бүри дээшэлүүлхэ зорилго табигдаһан байна. Энээниие елүүлхэ нэгэн шухала нүхэсэл дээ үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхэ ябадал мүн болоно. Малажалые үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые үргэлгэ ба үлүүлэн дүүргэлгэ агтал үбэлэй үедэ шиидхэгдэхэ байна. Тиимэдэ бүхы колхозууд үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхэ хэрэгтэ хамаг хүсөө элсүүлхэ ёһотой.

Адуу малаа улам олошоруулан, колхоос баян ба өөһэдыгөө шанга шадалтай болгохын түлөө хүсэн хэһээ оролдодог манай аймагай түрүү колхозчинууд үбэлжэлгэ жэлһээ жэлдэ амжалтатайгаар үнгэргэдэг байна. Тиимэ эзэдэй байта байһан фермэ, гүүртын мал үбэлэй ямаршье шуурган хүйтэн ба хүсүү һалхиие дааамгайгаар тэсэжэ гарадаг юм. Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд малай үбэлжэлгэдэ хэзээ бүхэндэ һайнаар бэлэдхэжэ, үбэлэй үедэхи харууһалта онсо хөрхоор эмхилхэдэг байна.

Имагта тэрэнэй ашаар тус фермэ болбол эбэртэ бодо ба мүн бусад малые нэгэшье гарзагүйгөөр оорто оруулжа, һүрэгүүлээ жэл бүри олошоруулна. Энэ фермэ гансал сарнуулые 182 толгой үсхэбэрилһэн байна.

«Заветы Ильича» колхозой һаалишан Зинаида Данилова гэгшэ тиигэшэ жэлэй үбэлжэлгые нэгэшье гарзагүйгөөр үнгэргөө. Нүхэр Даниловагай хүлеэн абаһан 15 тугал бултадаа тобир тарганаар мал болоһон байна. Тэрэшэлэн Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Цырема Дылыкова, «Коминтерн» колхозой һаалишан Ханда Шагдарова, «Ленинэй зам» колхозой адуушан Буянто Дамдинов гэгшэд малажалые хүгжүүлхэ талаар айхабтар ехэ дүршэлтэй боложо, аймаг соо алдаршанхай. Эдэ нүхэд энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ эртэнһээ хойшо бэлэдхэжэ, харууһалжа байһан үхэр малаа урин дулаан ба һаруул байрануудта эмхитэйгээр оруулба.

Мүнөө үедэ аймагай партийно-советскэ органууд ба колхозуудай бүхы хүсэн хадаа адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ элсүүлэгдээд байна. Үбэлжэлгые яажа үнгэргэхэ тухай асуудалнуудтайгаар колхозуудаар партийна ба мүн хамтын суглаанууд үнгэргэгдөө. Тэндэ хабаадалсаһан коммунистнууд ба колхозчнигууд адуу малаа хайшан гээд хоролтогүйгөөр, тобир тарганаар ондо оруулха тухай өөһэдынгөө һанамжануудые хэлэһэн байха юм. Тэрэшэлэн аймагай колхозуудаар дүй дүршэл ехэтэй хуушанай малшадай суглаанууд үнгэргэгдэһэн байна. Хэдэн олон жэлдэ малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ, баялиг дүршэлтэй болоһон тэдэ үбгэд хүгшэд үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ нилээдгүй туһатай үнэтэ дурадхалнуудые оруулаа.

7 сомсельсоведүүдэй колхозуудай малшад нэгэ үдэрэй семинарта хабаадалсаһан байна.

Манай аймаг үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Олонхи колхозууд үбһэхуряалгын түсэбые валова суглуулгын талаар хахадлаашьегүй байха юм. Тиихэлээр колхозуудай урда адуу малаа үбэлэй сагта тэжээлээр таһалдуулхагүй али бүхы арга-боломжонуудые хэрэглэхэ эгээл шухала зорилго гараа.

Хагда, набша намаа, ожорһо мэтын нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ даалгабари колхоз бүхэндэ хүргэгдөө һэн. Һүүлэй мэдээгээр, аймаг дотор 2500 центнер шахуу хагдан суглуулагдаһан байна. Хэдэн түрүү колхозууд нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ даалгабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, малайнгаа тэжээлэй фондло нилээдгүй нэмэри хэбэ. «Ударник» колхоз 1145 центнер хагда суглуулһан байна. «Зүргаанай зам», Дунда-Худанай сомоной Ворошиловай, Кировэй, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозууд нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриие элибхитэйгээр үргэлжэлүүлжэ байха.

Адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые түшаан абаха аймагай комисси бүхы колхозуудай байдалые шалгажа, зохистой сэгнэлгэ үгөө. Комиссиин хүдэлмэриин дүнгүүд дээрэһээ харахада, «Майн 1», «Коминтерн», «Комсомол», «Октябрь», Дунда-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд малай үбэлэй байра байдалые саг соонь түхеэрэһэн байба. Тиигэбэшье, эдэ колхозууд үбһэ тэжээлээр ехэ дутуу байшоо.

Малай байрануудые һайнаар заһабарилжа дулаалха, доторхиень һаруул сэбэр болгохо мэтын эдэ бүхы хүдэлмэри хадаа фермэ, гүүртэ бүхэнэй, колхозуудай правлени, партийна организаци бүхэнэй түрүүшын зорилго мүн. Гэбэшье, аймагай зарим колхозууд малай байра байдалай заһабарилгада тон харюусалгагүйгөөр хандажа, энэ шухала хүдэлмэриие эһо дүүргэхэ талыгаар үнгэргэһэн байха юм. Хэжэнгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ, Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Улаан таряашан» колхозууд малай үбэлжэлгэдэ муу бэлэдхэлтэй байна гэжэ аймагай комисси тэмдэглэһэн байна. Энэ колхозууд залуу малай үбэлэй байранuудые бүри муугаар бэлэдхэһэн байха юм.

Үбэлжэлгын эхилшэтэр адуу малай байра байдалые бэлэн болгоогүй байһан иимэ нобшо ябадал имагтал колхозуудай правлени ба партийна организацинуудай өөһэдынгөө уялгада харюусалгагүйгөөр хандаһанай, мүн малажалые хүгжүүлхын түлөө үшөө хүсэд анхарал табингүй дээрэһээ гараһан байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ үбэлжэлгэдэ муугаар бэлэдхэһэнэй эсэстэ аймагай зарим колхозууд адуу малаа олоор хорооһон, ехэ гарзада ороһон байна. Тиигэжэ малажал хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбые дүүргээгүй һэн.

Адуу малай ашаг шэмын тон багаар абтадаг шалтагаан хадаа малай муугаар үбэлжэжэ турадаг дээрэһээ болоно. Аймагай колхозууд һаамхай үнеэн бүриһөө 500 литр һү һаахын орондо, 1946 он соо дунда зэргээр оройдоо 270 литр һааһан байха юм. Мүн ехэ хонин бүриһөө миил 1,5-2 килограмм нооһон хайшалагдаһан байна.

1946 ондо малажал хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб аймаг дотор хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байха юм. Энэ жэлэй 9 һара соо адуу моридые үсхэбэрилхэ түсэб—97 процент, эбэртэ бодо мал—96,5 процент, хони ямаан—94,2 процент дүүргэгдэә. Энэ хангалтагүй байдалые усадхахын түлөө 1946—47 онуудай үбэлжэлгые нэгэшье гарзагүйгөөр үнгэргэжэ, шэнэ түлнүүдые хоролтогүйгөөр тэнжээхэ зорилго аймагай хүтэлбэрилхы эмхи-зургаанууд ба колхозуудай урда табигдана.

Малые илгажа бүлэглэхэ хүдэлмэри аймаг соо дүүргэгдөө. Колхоз бүхэн малаа бүлэглэхэдөө эрэ эмынь, тарган туранхайнь, наһананайнь ба бусад илгаануудые хараадаа абалсажа зүбөөр таарууһан байна. Үбэлэй бэлшээри ба уһалуурнууд гол түлэб бэлэдхэгдэһэн байха юм.

Түрүү малшадта үгтэхэ ажалай нэмэлтэ түлбэри гаргагдажа элирүүлэгдөө.

Мүнөө үедэ аймагай бүхы колхозууд үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй дутуунуудые усадхаха эрид хэмжээнүүдые абажа, мүн нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэжэ байна. Адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхые уряалһан Закаменай аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ артелиин члэнүүдэй хандалгые аймагай колхозууд халуунаар угтаад, бодото уялгануудые абажа, социалистическэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсоо. Мүн колхозуудай, тэрэшэлэн малажалай фермэ, гүүртэнүүдэй хоорондо социалистическэ мүрысөөн шанга хүсэтэйгөөр дэлгэрбэ.

Үбэлжэлгын үедэ малшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри хэзээ хэзээнэйхиһээ хүсэтэйгөөр табигдаха болоно. Тиимэдэ колхозой партийна, комсомольско организацинууд эрхим агитаторнуудые томилон оложо, тэдэнэрые малажалай фермэ, гүүртэнүүдээр эльгээхэ ёһотой. Тэдэ агитаторнууд малшадта газетэ, журналнуудые уншажа, мүн хөөрэжэ үгэхэһөө гадна, хүн бүхэнэй ажалда бодото туһаламжа үзүүлхэ, тэдэнэй бээлээ абаһан уялгануудаа дүүргэхэ ябадалда туһалха байна.

Малшадһаа эрхим хүдэлмэриин шанга эрилтэ хэхэтээ хамта, колхозой правлени ба партийна организацинууд болбол тэдэнэрые шухала хэрэгтэй бүхы хэрэгсэлнүүдээрынь хангаха уялгатай. Дулаан хубсаһан, эдеэ хоол, культурна хэрэгсэлнүүд ба бусадаар нэгэшье малшан дутаха ёһогүй.

Малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ, адуу малай ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ ябадалда улам эдибхитэйгээр оролсожо, аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхозчнигууд өөһэдынгөө урда табигдаһан зорилгые нэр тэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэнь лабтай. Малай үбэлжэлгэ гээшэ хэнэй ямаар хүдэлмэрилһэнэй шалгалта боложо үгэхэ байна. Тиимэ хадань манай аймагай малажалай хүдэлмэрилэгшэд бүхы хүсөө гаргажа, малай үбэлэй адуулга, харууһалгые онсо һайнаар үнгэргэхэ байһандань найдагдана.

ҮБЭЛЭЙ СПОРТИВНА СЕЗОНИИЕ ЭРХИМ БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАХА

…бэлэй спортивна сезондо жэшээ-…найнаар бэлэдхэхэ тон ехэ ха-…залгатай зорилго физкультур-…нууд ба тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэ-…урда табигдана.

Мүнөө, үбэл боложо байна. Спор-…на обществонуудай, физкультура …спортын аймагай комитедүүдэй, …гай физкультурна коллективүү-… хүтэлбэрилэгшэд үбэлэй спор-…на сезондо эрхимээр бэлэдхэхые …таха уялгатай юм. Спортивна …мэрийе нормальнаар эмхидхэхэ …н арга боломжо республикын …уушуудта олгохо хэрэгтэй байна. …Теэд, үбэлэй спортивна сезондо …эдхэл республикын аймагуудта …алтагүйгөөр ябуулагдана. Улан-…городто энэ бэлэдхэл бүришье …гаар табигданхай.

…Эдэн олон һайн дуранай спор-…вна обществонууд, жэшээлхэдэ, …ровозо-бүтээлгын заводой «Локо-…тив» (хүтэлбэрилэгшэнь Калиуин), …мэр замай транспортын «Локомо-…» (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Бол-…рев) үбэлэй спортивна сезондо …эдхэхын тула ямаршье хэмжэ-…нуудые мүнөө хүртэр абаагүй …на. Эдэ предприятинуудай пар-…на ба ажахын хүтэлбэрилэгшэд …хэрэгтэ анхаралаа тон һулаар …дг байһаниие сэхэ тэмдэглэхэ …тэй. Эдэнэр болбол юрэнхы …рэлдөө ба хоохон шашалдаа гар-…аа бэшэ ямаршье хүдэлмэри …гүй.

Улан-Удын түмэр замай узелдэ …ок ба санын база эмхидхэхэ та-… ямаршье хүдэлмэри хэгдээгүй. …нэр Болдырев каток хэхэ гээд, …һэн болохые хүлеэжэ» һууна. …р замай транспорт болбол педа-…гическа институдһаа балай холо …байха юм. Теэд пединститут …тоо үһа адхажа, каток хээд …на. Тэрэниие бэлэн болгоһоной …но нилээд удаахан саг үнгэрөө. …ин городой катогой барилга …ан-Удын городской Советэй гэ-… таһалдуулагдаһан байна. Го-…ской коммунальна ажахын хү-…рилэгшэд каток барилгада хэ-…гдэхэ мүнгэн зөөри мүнөө хүр-тэр гарганагүй. Эдэнэй гэмээр каток барихада таарамжатай зохид үе үн-гэрөө. Мүнөө хүйтэн боложо эхилһэн дээрэһээ каток түхеэрэлгын хүдэл-мэри бэрхэшээлтэй болохо ба ба-рилгын саг удаараха болоно.

Городской районой комсомольско организацинууд городской каток түхеэрэлгэдэ бодото туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

Кяхтын, Иволгын, Зэдын аймагуудта, Бабушкин ба Городок городуудта үбэлэй спортивна сезондо бэлэдхэл таһалдуулагдажа байна. Эдэ аймаг ба городуудта санануудые заһабарилга, каток түхеэрэлгэ мүнөө хүртэр эхилээдүй. Эдэ аймагуудай ба городуудай партийно-комсомольско организацинууд спортын үбэлэй сезондо бэлэдхэхэ хэрэгтэ еһотой туһаламжа үзүүл дэггүй ба физкультурна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ ямаршье эрилтэ хэдэггүй байха юм. Үнгэрхэдөө Зэдын аймагай хүтэлбэрилэгшэд физкультура ба спортын комитедэй түрүүлэгшые өөһэдөө мэдэжэ хүдэлмэриһөөнь сүлөөлжэ, энэ комитет һара соо хүтэлбэрилэгшэгүй үлэһэн байна. Зэдын аймагай хүтэлбэрилэгшэд физкультурна хүдэлмэриие тооногүй, залуушуудта үбэлэй үедэ физкультурна хүдэлмэри ябуулха шухала услови байгуулаагүй.

Хүдөөгэй залуушуул хадаа январь ба февраль һаранууд соо үнгэргэгдэхэ санашадай мүрысөөндэ городой залуушуудһаа бааханшье дутуугүйгөөр бэлэдхэлые эрмэлзэнэд. Тиимэһээ колхоз бүхэндэ каток ба санын база эмхидхэхэ тон шухала болоно.

Спортын үбэлэй сезониие бэлэдхэлтэйгээр угтаха гээшэ һайндуранай спортивна обществонуудай физкультура ба спортын аймагай комитедүүдэй, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай шухала зорилго болоно.

М. Хабалов, Физкультура ба спортын хэрэгые эрхилхэ республиканска комитедэй түрүүлэгшэ.

„Б.-М. Үнэн" газетын материалаар хэижэз абтаба

„Колхозно уставта харша ябадал хэгшэдтэ"

…нэ гаршагтай статья манай га-…н энэ оной августын 30-най …ерто толилогдоһон байна. Энэ …ья соо Заиграйн аймагай «Обо-… СССР» гэжэ колхозой түрүү-…шэ Бадмаев ба түрүүлэгшын ор-…шо Донитов хоерой хүдөө ажа-… артелиин уставта харша ябадалнуудые хэһэн тухай бэшэгдэһэн …

Тус статьягай газетэдэ тунхаглаг-…анай һүүлээр ВКП(б)-гэй Заиг-…н айком болбол «Оборона СССР» …хозой правлениин 1944-46 онуу-…й турша дотор ябуулһан ажал-…лмэриие шалгахаар тусхай ко-…сси томилһон байгаа. Тиин …П(б)-гэй айкомой бюро октябриин …о болоһон заседани дээрээ дур-…даһан статьяе ба комиссиин …үүдые хаража үзэбэ.

Колхозой правлениин түрүүлэгшэ Б. Бадмаев ба түрүүлэгшын орлогшо Донитов тэгшэдэй хүдөө ажахын артелиин уставые бүдүүлигээр хазагайруулһан ушарнууд тон зүб байһаниинь элирүүлэгдэбэ.

Донитов гэгшэ түрүүлэгшын орлогшоһоо сүлөөлэгдэбэ. Хүдөө ажахын артелиин уставые бүдүүлигээр хазагайруулһанайнь ба Донитовой хуули бусын аашануудта эблэрэнги хандаһанайнь түлөө колхозой түрүүлэгшэ Бадмаевта айкомой бюрогой заседани дээрэ шанга выговор соносхогдобо. Мүн тэрэшэлэн колхоз дотор хүдөө ажахын артелиин уставые хазагайруулхагүйн түлөө тэмсээгүй колхозой парторганизациин секретарь Бадмацыреновтэ выговор үгтэбэ гэжэ ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой секретарь нүхэр Сафронов манай редакцида мэдээсэбэ.

КАВКАЗСКА АРАДУУДАЙ ДУУ ХҮГЖЭМ БА ТАНЦЫН АНСАМБЛЬ

Бүхэсоюзна гастрольно концертнэ нэгэдэлэй кавказска арадуудай дуу хүгжэм ба танцын ансамбль Улан-Удэ город ерэбэ. Тус ансамблиин ерэһэн зорилго хадаа СССР-эй арадуудай ахадүүгэй хани барисаае бэхижүүлхын тула Кавказска арадуудай искусствые Сибириин арадуудта харуулха гэһэн ябадал болоно.

Ансамбль болбол Улан-Удэ ерэхэ замдаа Омск Новосибирск, Алтайска хизаар, Хакасска автономно область, Красноярск ба Иркутск болон Сибириин бусад олон городуудаар ябажа концертнүүдые харуулһан байна.

Ансамбль хадаа армянска, азербайджанска, грузинска, абхазска, аджарска болон бусад үндэһэтэнэй дуу ба танцануудые гүйсэдхэнэ. Мүн ансамбльда арадай ашуг (арадай дуушан) Ш. Саркисян, Тбилисскэ Ленинэй ордента Палиашвилиин нэрэмжэтэ театрын солистнар А. Л. Капанидзе, Э. Н. Орнели ба бусад хабаадалсана.

Ансамбль болбол Улан-Удын ПСТЗ, Дивизионная станци ба гүрэнэй театр гэхэ мэтэ газарнуудаар концерт харуулба. Тус ансамблиин харуулһан концертые городой ажалшад угаа ехээр һонирхоно.

Шэнэ клуб баригдаба

Зэдын аймагай Боргойн сомоной Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Д. Мункуев, парторгнь нүхэр Намдаков) Октябрьска Революциин 29 жэлэй ойн гүйсэһэнэй һайндэрэй урда тээ 250 хүнэй һууритай шэнэ клуб барижа дүүргэбэ.

Энэ шэнэ клуб соогоо һайндэрэй баярай заседани үнгэргэбэ. Тэрэнэй һүүлээр 93 колхозникуудта «1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө» гэһэн медальнууд барюулагдаба. Медаль абагшадай дунда 75 наһатай үбгэн Балмажап Балданов, Еши Ринчинов ба бусад ороно.

Мүнөө энэ клубтань элдэб һонин лекци, элидхэл хэгдэдэг, газетэ журнал уншалга эмхидхэгдэдэг, кино-фильм харуулдаг болонхой.

А. Цыремпилов.

Спортивна товарнууд

Улан-Удын «Динамо» гэжэ магазинда һүүлэй үедэ культтоварнууд элбэгээр абтажа байна. Майка, свитр, лыжна костюм ба мүн спортивна наадануд ерэһэн байха юм. Энээнһээ гадна, хүүгэдэй велосипед ба бусад наадхуурнууд бии.

Нүүдэл библиотекэнүүд ба выставкэнүүд

Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ зүүтаад хэһэг номтой 50 нүүдэл библиотекэ хүдөө нютагуудта гаргахаар бэлэдхэжэ байна. Тэрэшэлэн РСФСР-эй ба БМАССР-эй табанжэлэй түсэб тухай нүүдэл 2 выставка колхозуудта эльгээхэнь.

ГҮРЭНЭЙ ТУҺАЛАМЖА

Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө ажахын банк болбол томо үүлтэртэ мал худалдажа абахын ба малайнгаа һүрэгүүдые һэргээн хүсөөхын тулада 1946 оной үнгэрһэн һаранууд соо республикын колхозуудта нэгэ миллион түхэриг кредит үгэбэ.

Мүн хүдөө нютагуудые электрификацилха хэрэгтэ 270 мянган түхэриг, манай республикын хойто районуудта ажаһуудаг эвенкүүдэй гэр байра бариха хэрэгтэнь 640 мянган түхэриг ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудай гэр байра бариха ба мал худалдажа абаха хэрэгтэнь 150 мянган түхэриг кредит үгтэхөөр һомологдоһон байха юм. Инвалидуудта һомологдоһон мүнгэнһөө Иволгын аймагай «Коминтерн» колхозой член нүхэр Аюров ба Калининай нэрэмжэтэ колхозой член нүхэр Сапунов гэгшэд 3—3 мянган түхэриг үнгэ кредит абажа, һааха үнеэдые худалдажа абаһан байна. Тус аймагай «Майн 1» гэжэ колхозой член нүхэр Загузинда гэр байра бариха хэрэгтэ 4 мянган түхэриг кредит 3 жэлэй болзортойгоор үгтэбэ.

Гадна, МТС-тэ барилга хэхэ хэрэгтэ бүгэдэ 3 миллион 778 мянган түхэриг, тэрээнэй тоодо Гашейн МТС-тэ 358 мянган түхэриг, Саянтын МТС-тэ 296 мянган түхэриг, Куйтэнэй МТС-тэ 332 мянган түхэриг кредит үгтэһэн байна.

Оборонно хүдэлмэриие шэнэдхэн табиха

Республика дотор Осоавиахимай хүдэлмэриин ямар байдал тай байһан тухай асуудалые ВКП(б)-гэй Обкомой бюро дээрэ хэлэжэ, энэ хүдэлмэриие хангалтагүй гэжэ тоолоһон байха юм. Осоавиахимай организацинуудай гол һалаанууд болохо тэрэнэй эхин организацинуудые эмхидхэлэй талаар бэхижүүлхэ ябадал һулаар табигданхай. Осоавиахимай райсоведүүдэй хүдэлмэрилэгшэд олоор һэлгэгдэдэг. Осоавиахимай эхин организацинуудай үргалта, обществын членэдэ ажалшадые хабаадуулга тон һулаар табигданхай. Членскэ түлбэри суглуулга, бүудалгын кадрнуудые бэлэдхэхэ ба арад зоние ПВХО-до һургаха даалгабаринуудта осоавиахимай организацинууд дүүргэжэ шадаагүй. ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол эдэ дутуу дуталуудые БМАССР-эй Осоавиахимай Центральна Соведтэ зааха зуураа, партийно-комсомольско ба советскэ организацинууд Осоавиахимай хүдэлмэридэ ямаршье туһаламжа үзүүлдэггүй байһаниие тэмдэглэбэ.

ВКП(б)-гэй Обком болбол өөрынгөө тогтоолоор партийно-комсомольско организацинуудые ба ажалшадай депутадуудай аймагай советүүдэй гүйцэдкомуудые осоавиахимай хүдэлмэриие сэхэ хиналталаа абажа, тэдэндэ үдэр бүриин туһаламжа үзүүлхые уялгалба. Энэ тогтоолой ёһоор ноябрь ба декабрь һаранууд Осоавиахимай эхин организацинуудые ба райсоведүүдые эмхидхэлэй талаар бэхижүүлхэ ябадалые дүүргэхэ ёһотой. Гадна, райсоведэй хүдэлмэрилэгшэдые ВКП(б)-гэй Обкомой сэрэгэй хэрэгые эрхилхэ таһагай ба Осоавиахимай Центральна Соведэй зүбшөөлгүй өөр хүдэлмэриһөөнь сүлөөлхые хориһон байна.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол хүнүүдые ажал хүдэлмэриһөө таһалдуулангүйгөөр вор шилов-ка всадникууд, шоферууд, мотоциклистнууд ба тракториснуудые Осоавиахимай талаар бэлэдхэхэ гэжэ уялгалба. Колхозууд, совхозууд ба МТС-үүд, предприяти ба эмхи зургаануудай болон һургуулинуудта Осоавиахимай эхин организацинуудые байгуулха хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулхые шухала дээрэ тоолобо. Энэ тогтоолоор Осоавиахимда хабаатай байһан гэр байрануудые бусаажа үгэхые ба автомотоклубуудые гаража ба автомастерскойнуудаар хангахые зохихо эмхизургаанууд ба организацинуудые уялгалһан байна.

ВКП(б)-гэй Обкомой энэ тогтоол зарим аймагуудта һайнаар бэелүүлэгдэжэ байна. Заиграйн аймагта оборонно хүдэлмэриин асуудалда ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Щербаков ехээр анхаралаа табидаг ба бүхы оборонно хүдэлмэриие өөрынгөө сэхэ хүтэлбэри доро абаһан байха юм. ВКП(б)-гэй айком болбол аймагай харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэдые колхозуудаар тусхай даалгабаритайгаар гаргажа, богонихон саг соо Осоавиахимай 21 эхин организаци байгуулжа, тэрээндээ 380 шэнэ членүүдые оруулһан байна. Мүнөө эдэ организацинуудта оборонно хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа эхилээ. Мүн Кабанскын аймагта Обкомой бюрогой тогтоолые бэелүүлхэ хэрэгые эрхимээр эмхидхэжэ, ВЛКСМ-эй айком болбол комсомолецүүдые эльгээлжэ оборонно хүдэлмэри һайжаруулхын ородо гоор, тэдэниие хүдөө нютагуудаар гаргаһан байна.

Республика дотор бүудалгын заочна мүрысөөн эмхидхэгдэбэ. Тэрээндэ хабаадахын тула хэдэн олон бүудагшадай командануудай хүдэлмэри ябуулжа байнал.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоол болбол Осоавиахимай оборонно хүдэлмэриие шэнэдхэн байгуулха дайшалхы программа мүн болоно. Энэ тогтоолые Осоавиахимай организацинууд эрхэ бэшэ бэелүүлхын тула эрид шуудаар тэмсэхэ зэргэтэй.

Д. Колмаков.

Хомор үзэгдэл

Ноябриин эхеэр, нүхэр Н. А. Курбетьевэй бригада (Яруунын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз) Үхэр гэжэ нуурһаа нэгэ үдэр соо хоер дахин губшуурдахадаа 130 центнер хөөлэнхы загаһа татажа гаргаба. Энэ хадаа Яруунын загаһашадта хомор үзэгдэл болоно.

Бригада болбол 10 үдэрэй турша соо загаһанай пунктда 211 центнер хөөлэнхы тушааба.

ЗАКАМЕНДА ШЭНЭ БАРИЛГАНУУДЫЕ УДААРУУЛНА

Закаменай аймагай центр болохо Цакир тосхондо 1945 ондо ВКП(б)-гэй айкомой, библиотекын, аймгүйсэдкомой финансова таһагай байха гэрнүүдэй барилганууд эхилэгдэһэн аад, мүнөө хүртэр дүүргэгдээгүй.

Аймагай коммунальна таһагые даагша нүхэр Шагдуров эдэ барилгануудые дүүргэхэ мүнгэн байхагүй гэжэ шалтаад шэнэ барилгануудые түргэдхэхын тула ямаршье хэмжээ абанагүй.

Гадна, аймагай центртэхи коммунальна байранууд үнэ сагһаа хойшо заһабарилагданагүй. Тиимэһээ зунай үедэ бороо хурын ороходо дуһаалдаг, үбэл болоходо хүйтэн, хүнэй байха аргагүй байна.

Мүн аймагай центр дээрэ нэгэ бани бии аад, амаралта бүхэндэ түлигдэдэггүй, түлигдэхэдээшье хүйтэн, уһагүй байдаг. Харин банинь Зэдэ голһоо арбаад метрын газарта байха юм.

Коммунальна таһагые даагша нүхэр Шагдуровай иимэ муугаар өөрынгөө уялгада хандажа байхадань, аймгүйсэдкомой зүгһөө хэмжээ абтадаггүй байхань тон гэмшэлтэй байна.

Б. Шоенов.

Эрид хубилалта хэхэ

Буркоопинсоюзай системын олонхи артельнүүд үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргэнэгүй. Серовой нэрэмжэтэ артель 1946 оной 10 һарын түсэбые оройдоо 50,4 процент, Заиграйн аймагтахи «Стахановец» артель (түрүүлэгшэнь Мурзин) түсэбөө мүнил 14,8 процент дүүргэһэн байна. Мүн Мухаршэбэрэй аймагтахи Александр Матросовой нэрэмжэтэ артель (түрүүлэгшэнь Степкин) ходоло түсэбөө дүүргэдэггүй байна.

Иимэ байдал саашалаа ябашье тэсэхын аргагүй. Энэ жэлэй эсэс хүртэр оройдоо хоерхон һара үлэбэ. Тиимэ тула Буркоопинсоюзай хүтэлбэрилэгшэд болбол үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргэхын түлөө нэн түрүүндэ ажалай жаяг заршамые һайжаруулжа, түрүүшэнгэй дүй дүршэлые бүгэдын шалабари болгон, социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, үйлэдбэриингээ темпые хурдадхаха уялгатай.

Зоргоороо аашална

Иволгын аймагай Каленовкэ тосондо участковэ ветфельдшер Бубенко гэжэ хэниба даг юм. Бубенко болбол партиин член юмнигээд партийна журамые сахиагүй, партиин членэ таар хаүйлаба ааһуудые гаргадаг байна. Энэ жэлэй үбһэ тарья хуралгын үедэ үбшэлһэн малнуудые эмнэхэ аргаһын орондо, Бубенко хадаа колхозой адуугаар газар эзэрһээ үмсэдөө үбһэ сабшажа, эдэн олон центнер хура абаба. …тна, „Авангард" колхозой түрүүлэгшэ Гольский гэгшэтэй хамгаржа тус колхозой …я гаһа һүбаһан нага һ …йн хүдэлмэриие „үбшэ һаһна" тооложо, алакуй эһиһан байна.

„Хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэһэн ябадалнуудые эсэргүүцэхэ хэмжээнүүд тухай" СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоолой гараһанай һүүлээр Бубенко хадаа—мүн Каленовко сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой адууһа малые эмнэдэг хүн болохо тулада, гаргаһаа хүрэнгэнь олжо, тэрэ колхозой нэгэ першоонхо гартаа оруулһан байна.

Колхозой адууһа мал эмнэхэ уялгатай хүн олоһон аад, тэрэ нилээд зааханшье анхаралаа хандуулдаггүй. Үбшэлһэн малнуудые гүйсэд эмнэлэнгүй, үдэһөөр баһа тарынь гаргажа табидаг ушарнууд бии байха юм.

Үсөөхэн үгөөр хэлэхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хорёод толгой мал үбшэлөөд мүн өөхүргэр ямаршье арга хэгдээгүй байһаар.

Бубенко болбол муугаар ажаллаһанай түлөө ВКП(б)-гэй Иволгын айкомһоо шанга выговор абаһан болобошье, зааханшье заһаралгүй хэйрог нэбшоор хүдэлмэрилжэ, элдэб аашанууды гаргаһаар байна. Ветфельдшер Бубенко гэгшэдэ хатуу хэмжээ абаха саг тулаа.

Д. Гунзыков.

Колхозой клуб

Август һарада баригдажа эхилһэн Бичурын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой клуб бэлэн боложо, энээн соогоо культурна хүдэлмэри эрхилжэ захалаа. Клубынь 150 хүнэй һууритай байха юм.

М. Алашкевич.

ИВОЛГАДА КУЛЬТУРНО-ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ЯБУУЛНАГҮЙ

Советскэ арад болбол шэнэ сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө …зоригтойгоор тэмсэжэ байна. …үедэ культурно-гэгээрэлэй …хи зургаанууд хэзээ хэзээнэйхи-… эршэтэй шангаар хүдэлмэрил-…, ажахын ба политическэ кампа-…нуудые амжалтатайгаар үнгэргэ-…хэ али болохоор туһалха, ажал-…ын ниитые коммунистическэ үзэл …талаар хүмүүжүүлхын гуламтань байха еһотой.

Гэбэшье, Иволгын аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд …өлычгөө хүндэтэ ба харюусалгатай уялгые дүүргэжэ шаданагүй. … аймагай культурно-гэгээрэлэй …хи зургаануд гүнзэгы таһалдал… оронхой. Аймагай гүйсэдхэхэ …тителэй дэргэдэхи культурно-…гэгээрэлэй таһаг эмхи зургаану-…ай хүдэлмэриие һайжаруулхын …а юрэдөөшье оролдоногүй. Ай-…ай колхозуудтахи уншалгын …байшангуулай олонхинь хүдэлмэ-…хөө болишонхой. Гильбириин …моной уншалгын байшан оройдоо …хүдэлмэрилнэгүй. Даагшань нүхэр …тров энэ хүдэлмэриие һайнаар …үлгэ хүсэлэнтэй байбашье һаа. …магай культурно-гэгээрэлэй та-… хүдэлмэриинь урагшаа аба-… туһалдаггүй.

— Энэ хүдэлмэридэ ороһон сагһаа хойшо аймагай культурно-гэгээрэлэй таһагай зүгһөө нэгэшье …лэгшые харагшагүйб—гэжэ … нүхэр мэдүүлнэ.

Аймагай культурно-гэгээрэлэй … болбол хүдөө нютагуудайгаа эмхи зургаануудые бэлэдхэлтэй кадрнуудаар хангаха тушаа хэмжээ абаагүй. Мүнөө хүртэр 6 клубуудые даагшад, 3 уншалгын байшангые даагшадай тушаалда хүдэлмэрилжэ шадаха кадрнууд аймаг соонь олдоогүй байһаниинь гайхалтай.

Аймагай олонхи уншалгын байшангуудые даагшад эрдэм бэшэг багатай болон аймгүйсэдкомоор баталагдаагүй байха юм. Кадрнуудые бэхижүүлхын түлөө хэмжээ абтаагүй дээрэһээ байгша оной турша 8 избач, 10 колхозно клубуудые даагшанар һэлгэгдэбэ. «Красный Пахарь», «8 Марта», Калининай нэрэмжэтэ, Буденныйн нэрэмжэтэ, «1-ое Мая», Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудай клубуудые даагшадай тушаалда хахад жэл соо хүнүүд табигдаагүй. Тиимэһээ эдэ колхозуудай клубууд үнинэй хүдэлмэрилнэгүй. Мүн аймагай 12 колхозуудай 9-иинь өөрынгөө клубшьегүй байһаар. 5 колхозно клубууд, 3 уншалгын байшан энэ тэрэ айлнуудай гэр байраар, колхозой правленинүүдээр эзэлэгдэнхэй.

Мүн зарим колхозууд өөһэдынгөө клубуудай байшангуудые ондоо хэрэгтэ зорюулһан байгаа. Жэшээлхэдэ, 17-дохи партсъездын нэрэмжэтэ колхозой клуб тарянай склад, «Осоавиахим» колхозой клуб—хүүгэдэй ясли, «Кожевник» промартелиин клуб—хүдэлмэришэдэй байра болгогдоһон байгаа. «Авангард» колхоздо байһан Каленовскын уншалгын байшан үнинэй хаалгатай.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюро өөрынгөө тогтоолоор культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай байшангуудые заһабарилжа ба дулаалжа, түлеэ залһаар гүйсэд хангаха, үбэлдэ бэлэдхэхэ ябадалнуудые удаарулхагүй гэжэ ВКП(б)-гэй айкомууд болон аймгүйсэдкомуудта заһан байгаа.

Тиибэшье, Иволгада энэ тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлнэгүй. Культурно-гэгээрэлэй нэгэшье эмхи зургаан үбэлэй үеын хүдэлмэридэ бэлэн болоогүй. Түсэбэй еһоор энэ организацинуудай хэрэглэлдэ 500 гаран кубометр түлеэн бэлэдхэгдэхэ аад, тэрэнэй нэгэшье кубометрынь бэлэдхэглээгүй байһаар. 12 колхозно клубай 5-нь капитальна, 7-нь жэжэ заһабарилгада ороха байһан аад, тэдэнэй заһабарилга мүнөө хүртэр эхилээгүй.

Үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай культурын байшан ба хэдэн олон клубуудынь гэр байрынгаа хүйтэн дээрэһээ культурно-олониитын хэмжээ-ябуулгануудые олонхидоо таһалдуулдаг байгаа. Теэд энээнһээ һургаал абахые тус аймагайхид хүсэнэгүй. Угаа ядахадаа аймагайнгаа культурын байшангые дулаалжа, гоё һайханаар шэмэжэ, аймагай ажалшадай сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ гуламта болгожо шадаагүй байна. Байшангые даагша нүхэр Дондуков болбол хэдэн хоногоор Улан-Удэ городоор зайгуулжа ябадаг.

Аймцентртэ газетэнүүдэй һүүлшын номернуудтай нэгэшье витрина харахагүйт.

Аймагай библиотекые гэрһээнь гаргажа, һургуулиин нэгэ булан худар хаяжархиһаар бүхэли хоер жэл үнгэрөө. Тэндэнь харанхы ба хүйтэн, уншалгын залгүй, хүүгэдэй таһаггүй байха юм.

Аймагай библиотекэдэ абтаһан номууд, илангаяа бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн номууд, мүнөө хүртэр задалагдаагүй байһаар. Тиимэһээ энэ библиотекэ тон үсөөхэн уншагшадтай. Мүн хүдэлмэришэдынь хэдэн дахин һэлгэгдэнэ.

Энэ ушар хадаа аймгүйсэдкомой тэрэнэй культурно-гэгээрэлэй таһаг библиотекын хүдэлмэриие ба үүргые эрид дээшэлүүлхын түлөө тэмсэдэггүй байһаниие элеэр гэршэлнэ. Тиимэһээ аймцентрын албахаагшад ба хүдэлмэришэдэй дунда газетэ ба журналнуудые уншалга, элдэб һонин научна темэнүүдээр, уласхоорондын асуудалаар лекци болон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ ябадалнууд эмхидхэгдэнэгүй.

Июль август һаранууд соо аймагай библиотекэдэ зорюулагдаһан радиоприемник, сценэ шэмэхэ хэдэн олон метр бүд, географическа карта, вождьнорой портредүүд, гармони ба бусад хэрэглэлнүүд БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгые эрхилхэ управленеэр эльгээгдэһэн байгаа. Теэд, эдэ зүйлнүүд Иволгын аймагай библиотекэдэ ба бусад культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта хүрөөгүй байна.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие ударидаха ба өөдэнь үргэхэ уялгатай аймгүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой хүтэлбэрилэгшэд ажахын асуудалнуудта гол анхаралаа табяад лэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа хайхарнагүй. Тэдэнэй зүгһөө культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй тоосоото элидхэлые шагнаха, тэдэнэрэй дутуу дундыеь элирүүлхэ, тэдэниие усадхаха замые зааха ба хүдэлмэридэнь саг үргэлжын туһаламжа үзүүлхэ ябадал тон үсөөн байна.

ВКП(б)-гэй айком болбол аяар байгша оной январь һарада тэрэ үедэ аймгүйсэдкомой дэргэдэхи культурно—гэгээрэлэй таһагые даагша нүхэр Петровагай элидхэл дууланһан байгаа. Тиихэдэнь, аймгүйсэдком хабарай хүдэлмэри соогуур хоер дахин нүхэр Ринчиновай элидхэл шагнаба ха.

ВКП(б)-гэй айком болбол культурно-гэгээрэлэй таһагые даагша нүхэр Ринчиновые һаяхан Иркутск город һургуулида эльгээгээд, орондонь хэниишье оруулхаа үшөө хэлсээгүй байха юм.

—Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри манай эндэ үнэхөөрөө мартагдаһан участок гээшэ. Энэ хүдэлмэриие уг үндэһөөрынь шэнэдхэн табиха саг тулажа ерээ юм. Культурно-гэгээрэлэй таһагые даагшые олохо заабари айком ба аймгүйсэдкомоор үгтэһэн байгаа.—гэжэ ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Д. Жалсабон һанаа амархан мэдүүлнэ.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхизургаануудай хэрэгые эрхилхэ управлени, ВКП(б)-гэй Иволгын айком ба аймгүйсэдком болбол культурно-гэгээрэлэй эмхизургаануудые бодото хэрэг дээрэ хүтэлбэрилжэ, аймагайнгаа культурно-болбосоролгын эмхи зургаануудые гүнзэгы таһалдалһаань гаргажа, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие үндэр дээдэ хэмжээндэ гаргахын тула эрид хэмжээнүүдые абахань зайлашагүй шухала болоно.

Б. Дансорунов

Нэгэдэмэл нацануудай организациин Генеральна Ассамблейн комитедүүдтэ

Дайнда хохидол үзэһэн оронуудта туһалха хэрэгтэ уласхоорондын хани барисаан тухай

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 16. (ТАСС-эй спецкорр). Экономическа ба финансова асуудалнуудай талаар, №2 комитет ЮНРРА-гэй тоосооё, тусгаарлабал фашистска агрессиһээ хохидол үзэһэн оронуудта туһаламжа үзүүлхэ ябадалые саашань үргэлжэлүүлхэ талаар уласхоорондын организациие байгуулха тухай ЮНРРА-гэй хүтэлбэрилэгшэдэй дурадхалые зүбшэн хэлсэлгые үргэлжэлүүлбэ. Энэ дурадхал хэдэ хэдэн делегациинуудаар дэмжэглэгдэбэ. СССР-эй делегациин түлөөлэгшэ Арутюнян гэгшэ дооро дурсагдагша мэдүүлгэ хэбэ.

«ЮНРРА болбол дайнһаа ба дайсадай эзэмдэлгэһээ хохидол үзэһэн оронуудай арад зондо туһаламжа үзүүлхэ талаар нилээдгүй ехэ ажал-ябуулга хэһэндэнь һэжэглээгүй байна. Гэбэшье, нэгэдэмэл нацануудаар ЮНРРА-е эмхидхэхэ сагтань тэрэнэй урда табигдаһан зорилго хүсэд шиидхэгдөөдүй байнабшуу. Фашистска эзэмдэлгэдэ ороһон хэдэ хэлэн оронуудта экономическа ажабайдалынь мүнөө хүртэр хүндэ бэрхэшээлтэй зандаа ба элэ оронуудай арад зон шухала хэрэгсээтэй зүйлнүүдые, илангаяа элеэ хоолые ехээр хэрэглэдэг байна. Тэдэ оронуудта 1947 ондо арад зондо илангаяа элеэ хоолой талаар туһаламжа үзүүлхэ гээшэ зайлашагүй шухала хэрэг мүн болоно. Эдеэ хоол ба бусад шухала зүйлнүүдые табиха зэргээр уялгануудыень хизаарлажа ЮНРРА-гэй ажал-ябуулгые, 1947 он соо үргэлжэлүүлбэл һайн байгаа гэжэ СССР-эй делегаци тоолоно. Гэбэшье, советскэ делегаци хадаа туһаламжа хэрэглэжэ байгаа оронуудай эдеэ хоолой хэрэгсэлнүүдые 1947 он соо хангахын тулада нэгэдэмэл нацануудаар онсо фондые байгуулха тухай ЮНРРА-гэй генеральна директор господин Ла Гардиа гэгшээр оруулагдаһан ба хэдэ хэдэн оронуудай түлөөлэгшэдөөр дэмжэгдэһэн дурадхалые шэнжэлэн үзэхөөр бэлэн байна».

Дайнһаа хохидол үзэһэн хэдэ хэдэн гүрэнүүдэй делегадууд бусад оронуудта туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ уласхоорондын хани барисаан байгуулхын түлөө үгэ хэлэбэ.

Энэнэй урда тээ мэдээсэгдэһэнэй ёһоор США-гэй делегаци болбол фашистска агрессиһээ хохидол үзэһэн оронуудта туһаламжа үзүүлхэ хэрэгые шиидхэхын тулада уласхоорондын организациие байгуулангүйгөөр, харин «хоер талые баримталһан хэлсээнүүдые» баталха мэтээр энэ хэрэгые шиидхэхэ гэжэ дурадхаһан байна. Теэд энэ дурадхалынь үргэнөөр дэмжэгдээгүй.

Эхэнэрнүүдэй политическэ эрхэнүүд тухай резолюци абтаба

Эхэнэрнүүдтэ политическэ эрхэнүүдые үгтөөгүй оронуудта тэдэ эрхэнүүдые эхэнэрнүүдтэ эрэгтэйнүүдтэй адляар үгэхые уряалһан датска делегациин дурадхаһан резолюциин проектые 3 хоногой турша соо зүбшэн хэлсэһэнэйнгээ һүүлээр социальна, гуманитарна ба культурна асуудалнууд тушаа № 3 комитет мүнөөдэр дүүргэбэ.

Мүнөөдэр заседани дээрэ 14 оронуудай тэдэнэрэй тоондо СССР, Хитад, Украина, Аргентина Бразили, Турци ба бусад оронуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэбэд.

Советскэ Союзай делегат Гусев гэгшэ датска делегациин резолюциие дэмжэхэ зуураа эхэнэрнүүдтэ эрэшүүдтэй адляар политическэ эрхэнүүдые олгохо тухай хөөрэлдөөнүүдээр хизаарлажа болохогүй гэжэ тэмдэглэбэ. «Ажабайдалай бүхы һалбаринуудта эхэнэрнүүдтэ адли тэгшэ эрхые хангаха ба эдэ эрхэнүүдые бэелүүлхын тулада шухала условинуудые байгуулха зорилго байна»—гэжэ Гусев хэлэбэ. Гусев болбол энээндэ жэшээ болгон эхэнэрнүүдтэ ажаллаха, ордэмдэ һуралсаха ба амарха эрхэнүүдые, нарай бага үхибүүдые ба эхэнүүдые хамгаалха эрхэнүүдые хангаһан СССР-эй Конституциие харуулба.

Украинын түлөөлэгшэ Медведь гэгшэ советскэ эхэнэрнүүдэй тэмсэлтэнүүд тухай хөлэхэ зуураа, фашизмын илаха хэрэгтэ эхэнэрнүүдэй оруулһан нэмэри Генералиссимус Сталин үндэрөөр сэгнэһэн байна гэжэ һануулба. Украинска делегат болбол датска резолюциие абахын түлөө хэлэһэн ба энэ асуудалые бүхыдэнь социальна ба экономическа советтэ дамжуулан үгэхэ гэһэн США-гэй делегациин дурадхалые буруушааба.

«Иимэ шиидхэбэри хадаа,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.—шухала бэшэ байна, харин энэ асуудалые хаража үзэхэ хэрэгые бүхэли жэл хойшонь таталжа унжагайруулха болоно.»

Украинска делегадай үгые Голландиин, Филиппинын ба бусад хэдэн оронуудай түлөөлэгшэд зүбшөөбэ.

Комитет датска делегацяар дурадхагдаһан резолюциин проектые нэгэн дуугаар һайшааба. Тус проект Генеральна Ассамблейн баталалгада табигдаха байна.

* * *

Американска хэблэл болбол бэеэ даанги бэшэ территоринуудые харгалзаха тухай асуудалые Генеральна Ассамблейн № 4 комитедтэ зүбшэн хэлсэжэ байһанай ябасые нилээдгүй тодорхойгоор тайлбарилан харуулна. Энэнэй урда тээ мэдээсэгдэһэнэй ёһоор баруун урда Африкын подмандатна территориие Урда-Африканска союзай составта оруулха зүбшөөрэлые Нэгэдэмэл нацануудай организациһаа туйлаха гэһэн Урда-Африканска Союзай эрид һэдэлгэнүүд комитедэй членүүдэй дунда дэмжэгдэбэгүй. Гансахан лэ Великобританиин түлөөлэгшэ энэ дурадхалые дэмжэжэ үгэ хэлэхэ зуураа Урда-Африканска Союзай булимтаралгын түсэбүүдые зүбтүүлхын һэдэлгэ гаргаба. Бусад делегацинууд бултадаа аннексиие буруушаажа үгэ хэлэбэ.

Комитедэй һүүлшын заседани дээрэ Америкын Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэ Даллес гэгшэ доро дурсагдагша мэдүүлгэ хэбэ:

«Энэ Ассамблейдэ табигдаһан баримтанууд болбол Урда-Африканска Союзда баруун-урда Африкын подмандатна территориие нэгэдүүлхэ гэһэн тус Ассамблейн ямар нэгэн шиидхэбэриие зүбтүүлхэгүй гэжэ бусад делегадуудаар хэлэгдэһэн һанамжануудые США зүбшөөхые хүсэнэ».

«П. М» газетын корреспондент энэ мэдүүлгые тайлбарилха зуураа тус мэдүүлгэ болбол наагуураа баруун-урда Африкын территориие Урда-Африканска союзуудаар эзэмдэн абаха гэһэн эрмэлзэлгые буруушааһан янзатай болобошье, саагуураа энэ асуудалые унагаахагүй, харин тэрэнэй шиидхэбэриие саашань болгохо гэһэн зорилготой байна гэжэ заана. «Хэрбээ энэ асуудал хойшолуулагдаагүй һаа, энэ асуудал Генеральна Ассамблей дээрэ лабтай хүмэрюулэгдэхэ гэжэ делегадуудай үгэнүүд дээрэһээ тодо болоо, юуб гэхэдэ «аннексия» гэжэ үгын удхашанартань олонхи членүүд тон дурагүй байна».

Тэрэ корреспондент США-гэй делегациин иимээр хоер талые баримталһан позициие «аюултай позици» гэжэ тоолоно.

Мүнөө подкомитедэй заседани дээрэ Урда-Африканска Союзай энэ дурадхал тушаа асуудалые зүбшэн хэлсэхэдэ, Урда-Африканска Союзай түлөөлэгшэ Фельдмаршал Смэтс гэгшэ өөрынгөө позициие зүбтүүлхые оролдохо зууралаа иигэжэ мэдүүлбэ: «Бидэнэр аннекси тухай бэшэ, харин баруун-урда Африкын арадуудтай зүбшөөрэлдэхын тухайда энэ асуудалые табяабди. Бидэнэр бэшэ, харин тэдэнэр бидэнтэй нэгэдэхээ хүсэнэд. Бидэнэр ябашье империалистнууд бэшэбди». Смэтсын энэ мэдүүлгэнь зүбхэн лэ ахир түлюур маневр мүн болоно. Урда-Африканска Союзай правительствын үнэн бодото хүсэл ба эрмэлзэлгэнүүд гансахашье Генеральна Ассамблейн делегадуудта бэшэ, баһа тэрэшэлэн дэлхэйн бүхы олониитэдэ элитэ болоһон байна. Теэд Урда-Африканска делегациин аюулгүй байдалһаа мултаран гарахын тулада өөрынгөө гоё гоё үгэнүүдээр ямаршье эльбэ мэхэ гаргаашье һаань Урда-Африканска Союзай булимтаралгын эрилтэнүүд Нэгэдэмэл нацануудай Генеральна Ассамблей дээрэ ямаршье дэмжэлгэ олохогүйнь тодорхой байна.

Социалистическэ партиин национальна Совөдтэ француузска компартиин эльгээһэн бэшэг

ПАРИЖ, ноябриин 18. (ТАСС). „Се Суар" газетэ болбол социалистическэ партиин национальна совөдтэ ханлажа, Жак Дюкло гэгшын гараа табижа эльгээһэн коммунистическэ партиин бэшэгые тунхаглаһан байна. Тэрэ бэшэг соо иигэжэ хэлэгдэһэн байха юм:

„Энээнэй урда тээ танай тэмдэглэн хэлэһээр хадаа, улэмжэ олон голосууд ба һууринуудые эзэлэн абаһан партинууд гээшэ правительствода түрүүлэгшээр байха харюусалгые бэе дээрээ даажа абаха зэргэтэй байнабшуу.

Коммунистическэ парти болбол бүгэдэниитын голосовани болоходонь эли тодоор үгтэһэн энэ харюусалгые бэе дээрээ даажа абана гээшэ.

Хэрбээ манай хоёр партинууд үгэеэ нэгэдээд байгаа юм һаань, һубгагшадай дура хүсэлдэ хэншье зүрижэ ба демократическа нэгэдэлэй правительствые коммунистическэ түрүүлэгшэтэйгээр байгуулха хэрэгтэ һаад хэжэ шадахагүй. Манай хоёр партинууд шэнэ Национальна суглаанда олоор һунгагдажа ороод байһан хадаа, голосовани болоходонь хэзээшье диилэнхи олонхиин дуу абаха байһанлаа сохом этигэжэ шадаха байна. Иимэ ушар байдалтай болоод байһыень хэлэхэдээ, бидэнэр республиканууудай дэмжээргые хизаарлаха гэжэ заашье хэлэнэгүйбди, тиибэ-ябабашье энэ ушар байдал хадаа Национальна суглаанда улэмжэ шухала, партиин улэмжэ мэргэжэлтэй түлөөлэгшын түрүүлэгшэтэйгээр правительствын түшэглэжэ шадаха томохон республиканска олонхиин дууе хамтаруулхын тулада, шэнэ Национальна суглаанда манай хоёр партинууд яһала ехэ хүсэтэй байһыень харуулна гээшэ.

Иимэ ушарһаа бидэнэр доро дурсагдаһан юумые хамтаржа хэхын тулада, шухала хэрэгтэй хэмжээнүүдые абахаар зүбшэн хэлсэхын тулада социалистическэ партиин делегаци коммунистическэ партиин делегацитай уулзаха тухай танда дурадханабди гэбэл:

1. Бүрин эрхэтэ арад зоной үгэһэн заабариин ёһоор коммунистическэ түрүүлэгшэтэйгээр демократическа нэгэдэлэй светскэ ба социальна правительствые зохёон байгуулха;

2. Мүнөө сагай эрхэ байдалай эрижэ байһан хадань, национальна урган мандаха хэрэгые улэмжэ һайнаар дүүргэхын зорилгоор, шэнэ суглаанда республиканска олонхиие нэгэдүүлхэ аргатай байһан правительственна ажал-ябуулгын программын үндэһэн шухала зүйлнүүдые тодорхойлхо.

Тэрээнһээ гадна, бидэнэр хадаа реакциин аашануудта эсэргүүсэхын тулада хэзээ хэзээнэйхиһээ улэмжэ шухала хэрэгтэй болоод байһан хадань, манай хоёр партинуудай хоорондо ажал-ябуулгын нэгэдэлые тогтоохын тулада коммунистнууд ба социалистнуудай үгэеэ нэгэдэнгэ комитет бии болгохые таанарта дурадханабди."

Компартиин бэшэгтэ француузска социалистическэ партиин үгэһэн харюу

ПАРИЖ, ноябриин 18. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэхэдэнь хадаа, социалистическэ партиин национальна совет болбол коммунистическэ партиин бэшэгтэ социалистическэ партиин харюу болохо резолюциин текстые һайшаан баталба гэнэ, тэрэ резолюци соо иигэжэ хэлэгдэнэ гэбэл:

„Социалистическэ парти болбол коммунистическэ партиин бэшэгые зүбшэн хэлсэбэ. Тэрэ хадаа ямар партида һунгалтанууд улэмжэ таатайгаар үнгэрһэн байнаб, тэрэ парти гээшэ правительствые байгуулхын зорилгоор хэлсээ хэхэ үүсхэлые бэе дээрээ даажа абаха зэргэтэй гэжэ социалистическэ парти демократи тухай өөрынгөө үзэл суртаалаар тоолохо байна.

Тиимэ хадань коммунистическэ парти болбол өөрынгөө түшэглэхэ һанаатай байһан тэрэ олонхи тухай, ямар партинуудһаа дэмжэлгэ абаад хамтаржа гүрэнөө хүтэлхэ һанаатай байһан тухайгаа орон дотороо эли тодоор соносхожо, өөрынгөө гаргаһан энэ идейнүүдэй үндэһэ һуури дээрэ ажал-ябуулганууудай программые болон энэ программые дүүргэхэ гол шухала хэмжээнүүд ба гүрэнөө хүтэ барилха өөһэдынгөө методы тодорхойлон гаргаха зэргэтэй.

Иимэ ушарһаа, национальна совет болбол шухала хэрэгтэй хамаг бүхы информациие суглуулжа абаад, бүхы шиидхэбэринүүдые баталан абаха эрхэтэй байһан национальна совэдэй ойрын заседаниие болтохоор өөрынгөө хүтэлбэрилхы комитедые томилно."

Француузска социалистическэ парти болбол компартиин дурадхалые абахаяа арсаба

ПАРИЖ, ноябриин 19. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор коммунистическэ-социалистическэ правительство байгуулха тухай коммунистнуудай дурадхалые абахаяа социалистнууд арсаба. Социалистическэ партиин генеральна секретарь Ги Молле гэгшэ коммунистическэ партиин секретарь Жак Дюклодо бэшэг эльгээжэ, энээн доторoo коммунистическэ партиин бэшэгые хэлсэжэ үзэһэнэйнгээ һүүлээр, социалистическэ партиин национальна совет дээр нэгэн дуугаар абтаһан резолюциие хабсаргаба. Ги Молле бэшэг доторoo иигэжэ нэмэнэ: «зүбшөөлэй комитедтэ хабаатай талыень абаа хада, манай национальна совет энэ асуудалые зүбшэн хэлсэхэ эрхэгүй байна».

ОБЩИНАНУУДАЙ ПАЛАТАДА ТАБИГДАҺАН АСУУДАЛНУУДТ ЭТТЛИИН ҮГЭҺЭН ХАРЮУН

ЛОНДОН, ноябриин 19 (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһан хадаа, үсэгэлдэр консерватор ... зерс гэгшэ общинануудай палатада 1946 оной июниин 29-һөө хойшо Индидэ, Цейлон арал дээрэ ба Бирмэдэ хэды хүн шархатаһан ба алуулһан байнаб гэжэ премьер-министрһээ асууһан байгаа.

Тиихэдэнь Эттли болбол июниин 29-һөө хойшо Британска Индиин буһалгаанууд болоһоной ... хамта 5946 хүн алагдаһан ба 14550 хүн шархатаһан байна гэжэ харюусаба. Энэ һара соо Бин... да болон октябрь һара соо Но... ки болон Типпередэ алуулһан ба шархатаһан хүнүүд дурсагдаһан тоо соо оролсоногүй.

Цейлон-арал дээрэ худалмэришэдэй забастовко болохо үедэ ... хүн алуулһан, 12 хүн шархатаһан байна гэжэ Эттли мэдүүлбэ.

Грецидэхи байдал

АФИНЫ, ноябриин 18. (ТАСС). Партизанууд болбол ноябриин ...-ай һүни Тирнавос (Элассон ойрхон) городой зарим хубиие эзэлжэ, буу зэбсэг ба бусад материалнуудые складһаа гаргажа ... шаба. Сэрэгэй туһаламжын ... бэшье һаань, партизанууд ашаагаа далда оротор, 3 часай турша соо тулалдажа, һүүлээрынь хохидол гээлтэгүйгөөр сухариһан байна. Партизанска хүдэлөөн Грециие хубааһан Пинд гэжэ уулын хяр ... эзэлэн хурдан түргэнөөр урагшаа дэлгэржэ байна.

АФИНЫ, ноябриин 19 (ТАСС). Хэблэл ба информациин вице-министерство гадаадын журналистнуудта дэлгэрэнги меморандум ябуулжа, энээн доторoo греческэ партизанууд болбол Албани, Югослави ба Болгариһаа Грециин газар дэбисхэр дээрэ ерэжэ байһан ... греческэ сэрэгүүдэй түрилтэ ... эдэ оронуудта сухаридаг, мүн ... римдаа энэ болбол дээрэ дурсагдаһан оронуудай пограничная час... нуудай буудалтын далдалга ... болодог шэнгеэр батлан хэлэ... 6 хуудаһан дээрэ элдэб пограничная пунктнуудай нэрэнүүдые дурадхаад, эндэ тиимэ инцидентнүүд гараһан шэнгеэр хэлэгдэнэ, гэбэшье баталалгануудтань нэгэшье баримта гү, али документ хабсаргагдаагүй. Энэ меморандумай һүүлшын ... тэ Скра гэжэ газарта гараһан ... ти тушаа зорюута гаргаһан ... еһоной хуулита мэдээсэлдэ ... хэлэгдэжэ энээнэй ёһоор партизанууд болбол «гол түлэб» Югославиһаа гаража ерэһэн ба Югослави хүдар сухариһан байна юм. Гэбэшье хуулита газарһаа гараһан мэдээнэй ёһоор партизанууд болбол Архангелос гэжэ тосхон тээшэ сухариһан ба мүнөөдэр хүртэр тэндэ хатуу шанга тулалдаануудые хэжэ байна. Энэ тулалдаануудта правительствын талаһаа авиаци хабаадалсажа байха юм.

Наука ба техникэ

РАДИОЛОКАЦИ

Радиотехникын тон шэнэ һалбари болохо радиолокаци хадаа дэлхэйн хоёрдохи дайнай эхиндэ бии болоһон байна. Англичанууд ба американецууд энээниие «радар» гэжэ нэрлэдэг. Энэ үгэ хадаа радиогоор юумые хараха ба тэрээндэ хүртэрхи зайеынь тодолхо гэһэн үгэнүүдэй түрүүшын үзэгүүд мүн. Радиолокационно станцинуудай хүдэлмэри хадаа радиогой долгин ямар нэгэн юумэ дайрахадаа һөөргөө сухаридаг ушарһаа, тайлбарилан хэлэбэл радиогой сууряан дээрэ үндэһэлһэн байна.

1940 оной намар Лондониие немецкэ самолёдуудай айхабтараар добтолжо байһан үедэ анха түрүүшынхээ радиолокаторнууд хэрэглэгдэһэн байгаа. Энээниие хэрэглэдэг болоһоной ашаар дайсанай самолёдууд гэнтэ ерэжэ добтолхо аргагүй болоһон ба тэдэниие Великобританиин аралнуудһаа холо холо ябахадань хаража, урдаһаачь истребительнүүдые угтуулан табидаг болоһон байна.

Анха түрүүн радиолокаторнуудые имагта самолёдуудай добтолгонуудһаа аршалха ябадалда хэрэглэһэн байна. Тиибэшье удангүй радиолокациин техникэ болбол дайнай ябадалда тон үргэнөөр хэрэглэдэг болоһон ба агаарай ба далайн тулалдаануудай тактикые нилээд хубилгаһан байгаа. Радиолокаци болбол урдань байһан томо буунууд ба бусад сэрэгэй техникые шэнээр хэрэглэхын арга олгобо. Энээнэй ашаар «Шарихорст» ба «Бисмарк» гэжэ немецкэ линкорнууд уһанда шэнгээгдэһэн байха юм.

Мүн В—24 «Либерейтор» гэжэ бомбардировщигууд Номгон далай дээрэ радиолокаторнуудые амжалтатайгаар хэрэглэһэн байна.

1943 оной августын 23-ай һүни японско хоер миноносецууд Соломоново аралнууд тээшэ ошожо ябаа. Һүниин шэб харанхы нэмэри доро ябаһан японецууд аяар дээгүүр ниидэжэ ябаа харагдахагүй самолёдой абяае анхарааашьегүй һэн. Теэд В—24 самолет дээрэ радиолокатораар һайн хаража ябаһан тула тэдэ миноносецуудые бомбодожо, уһанда шэнгээһэн байна.

Эдэ миноносецууд гэнтын аюулһаа уһанда шэнгээгдэбэ гэжэ һанаад японецууд өөһэдынгөө кораблинуудые тэрэ замаар эльгээжэл байба. Уданшьегүй баһа хэдэн кораблинууд мүн харанхы һүни уһанда шэнгээгдэбэ.

Радиолокационно техникые мүн Улаан Арми үргэнөөр хэрэглэһэн байна. Тэрээнэй ашаар манай лётчигууд, артиллеристнууд ба моришод дайсаниие саг доронь хаража, бута сохидог байгаа.

Радиолокатор яажа хүдэлдэг ба ямар бүридэлтэйб?

Радиолокационно станци соо ороод, һүни, үлэргүй, сэлмэг бүрэлшье һаань холын юумые хаража байдаг тэрэ гайхамшагта радио-нюдэнэй хажууда ошожо харае.

Радиолокаторай газаа талань хадаа олон тоото кнопконууд ба барюулнуудтай үргэн хара хабтагай, тэрэнэй голдо нэгэ багахан экран ба антенын зүглэлые харуулдаг зүйл болоно. Экранай түхэреэн гэрэл дээрэ холо дутые харуулха зурлаанууд байдаг.

Операторай радиолокатораа табихатай адли передатчик механизмуудань бага ташаганажа ороно. Антеннэнь аалихан эрьелдэжэ эхилнэ. Тус антеннэ болбол радиодолгиной тон богони аад, хүсэ ехэтэ баглаа баглаа импульснүүдые зүглэһэн газар урагаа хаяжа ородог юм. Эдэ долгинуудань секунд соо 300000 километр хурданаар сүмэрэн саашаа ошоходоо, зууранданъ юумэнэй, жэшээнь самолёдай дайраллаа һаа, тус радио-гэрэл һөөргэ сохигложо, гэдэргээ бусадаг байна. Гэдэргээ бусахадань тусхай приемник тулан абажа, энэ үлэ харагдаха радиодолгинуудые электронно-гэрэлэй трубагай ашаар нюдэндэ харагдаха болгодог юм. Энэнь экран дээрэ тэрэ самолёдуудай ниидэлтые харуулдаг байна.

Экран дээрэхи зурлаануудай дээдэ талада зүүн хажуудань нэгэнь ногообтор үнгэтэй гурбан хушуун ялалзажа байдаг, баруун тээшээ баһал тиимэ үнгэтэй зурлаа байдаг. Энэ хадаа манай станциин «нюдэнэй харааа» соо ямаршье самолет үгы байһанай тэмдэг мүн. Хэрбээ баруун хажуудань баһа нэгэ ялалзама гурбан хушуун бии болоо һаань, радиогэрэл зуурандаа самолёдые дайраба гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй. Экран дээрэхи зурлаагаар тэрэнэй холо дутыень мэдэдэг. Ганса холо дутыень мэдэхэ бэшэ, мүн ниидэжэ ябаһан самолёдай зүгынь ба хурданиинь мэдэдэг байна.

Радиолокационно техникэ болбол гансахан сэрэгэй зорилго дүүргэдэг зүйл бэшэ юм. Радиолокаторнууд болбол кораблинууд ба самолёдуудые аюулгүйгөөр жолоодохо гайхамшаг арга зэбсэг мүн байна. Энэ гайхамшаг радио нюдэтэй самолёдууд ба кораблинуудта һүниин харанхы, бүтүү манан, бүрхэг үүлэн аймшагтай бэшэ.

1943 ондо манай академигууд Л. И. Мандельштам ба Н. Д. Папалекси гэгшэд тон гүнзэгы теоретическэ тоо-бодолгын үндэһэн дээрэ, һараһаа радио-сууряа дуулажа болохо аргые тодолон баталһан байна. Энэ радио-сууряанай аргаар һара хүртэрхи холын хэмжээе километрын хэдынэй хуби хүрэтэр наринаар хэмжэжэ болоно.

Манай орон дотор радиолокациин техникэ болбол арадай ажахын бүхы һалбаринуудта тон үргэнөөр ашаглагдан хэрэглэгдэхэ ба улам саашадаа хүгжэхэ байна. СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай өөрынгөө элидхэл соо СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Вознесенский болбол арадай ажахын тон шухала зорилгонуудтай холбогдуулан радиолокаци тухай дурдан тэмдэглэһэн байна.

В. Лавренец.

Мүнөөдэр — Румынида һунгалтанууд болохонь

БУХАРЕСТ, ноябриин 19. (ТАСС). Мүнөөдэр Румынида парламентын һунгалтанууд болохо байна. Энэ хадаа үргэн олон арад зоной хабаадалсаха эрхэ олгоһон оршон байдалда орон дотор болохо байһан түрүүшын һунгалтанууд мүн.

Энэ һунгалтануудта 8 миллион тухай һунгагшад хабаадалсажа байна, тиихэдээ анха түрүүшынхээ һунгаха эрхэ олоһон ... нэрнүүд тэдэнэй хахадынь болохо юм. Мүн тэрэшэлэн сэрэгэй алба хэһэшэд голосовалхые анха түрүүшынхээ эдлэхэ болоно.

Румыниин демократическа партинуудай блок һунгалтанууд дээрэ нэгэдэмэл списогтойгоор хабаадалсана.

Американска сэрэгүүдые Хитадһаа гаргажа абаашаха тухай эрилтэнүүд США дотор табигдана

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 18. (ТАСС). „Эб найрамдалые шүүжэ аб яа" гэһэн организациин национальна комитет ба „Алас Дурна зүгтэ демократическа политикые ябуулхын түлөө тэмсэхэ комитедэй" Нью-Йоркдо эмхидхэһэн 82 организацинуудай 160 түлөөлэгшэдэй конференци болоjо, американска сэрэгүүдые Хитадһаа гаргажа абаашахые, демократическа коалиционно правительствые байгуулха саг хүрэтэр Хитадта американска правительствын зүгһөө материальна туһаламжа үзүүлхэ ябадалые болюулха ба Алас Дурна зүгтэ демократическа программые бэелүүлхэ ябадалые дэмжэн дунгэлсэхые эриһэн байха юм.

Энэдэ үгэ хэлэгшэдэй олонхинь — Номгон далай дээрэ болоһон дайн байлдаануудта хабаадалсаһан ...нууд хадаа Холбоото Штадуудай условиинууд ба политикые Хитад, Корея ба Филиппинүүдтэ урда байһан японско марионеткануудай хуули засагтань байлгахын зорилго табиһан империалистическэ политика гээшэ гэжэ сэгнэлтэ үгэһэн байгаа.

Урдань „Рисчен Сайенс монитор" гэдэг газетын Хитадта байһан корреспондент Штейн болбол ямар проблемые табигданаб гэхэдэ, Алас Дурна Зүгэй бүхы феодальна ба монополистическэ этэгээдүүдые мүнөө үедэ дэмжэжэ байһан Холбоото Штадуудай политикые хубилгаха ябадал болоно, юундэб гэхэдэ холбоото Штадууд болбол үнэхөөрөө демократическа хүсэнүүдһээ айна гэжэ мэдүүлбэ.

Индонезидэхи байдал

ГААГА, ноябриин 17. (ТАСС). Индонезиһээ абтаһан мэдээсэлэй ёһоор тэндэхи байдал урдынхидаал адли шахардуу шанга байһан зандаа.

Суматра арал дээрэ Меданда голландска армиин агаарай-сэрэгэй 122-дохи эскадра ерэбэ гэжэ АНП агентство Батавиһаа мэдээсэнэ.

Харюусалгата редакторай орлогшо Д. Д. ЛУБСАНОВ.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора — 23. ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства — 3-23 (2 зв.), культуры и быта промышленности и транспорта — 4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); об'явлений — 2-64 (2 зв.).

Н—00748. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР тираж 10.000